Lietuvos nacionalinė M. Mažvydo bibliotekos

DARBININKAS

XLV NR. 35. SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. ANTRADIENIS - TUESDAY, GEGUŽIS - MAY 10, 1960 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Ar lėktuvo nušovimas turės įtakos viršūnių konferencijai?

Prieš vykdamas pernai į Ameriką, Chruščiovas paleido savo raketą į mėnulį
Prieš vykdamas šiemet į Paryžių, paleido raketą — į Amerikos lėktuvą

Amerikos lėktuvo nušovimas gegužės 1 prie Sverdlovsko buvo didžiausias įvykis praeitą savaitę. Apie jį tebekalbama ir dabar, spėliojant, kokia bus jo reikšmė viršūnių konferencijoj. Dėl šio įvykio Maskva ir Washingtonas skelbė savo pareiškimus. Jų pagrindinius žodžius, kad aiškėtų dramatinė eiga, pakartojame.

Maskvos pirmas žodis: Tai agresija

Gegužės 5 Chruščiovas apkaltino Ameriką, kad ji įvykdė agresiją, pasiųsdama šnipinėjimo lėktuvą į Sovietų teritoriją. Lėktuvas nušautas. Grasino skundu Saugumo Tarybai ir raketomis.

Washingtono pirmas žodis: Tik oro tyrimas

Valstybės departamento paskelbtame gegužės 6 aiškinime sakoma:

— Amerikos lėktuvas U-2 yra skirtas metereologiniam tyrinėjimam, kurie vykdomi nuo 1956. Lėktuvas vienvietis, sprausminis, gali pakilti iki 55,000 pėdų, išsilaikyti ore 4 val. Lėktuvas neginkluotas ir valdomas civilinio tarnautojo.

— Lėktuvas pakilo sekmadienio rytą iš Inciru, Turkijoje, ir turėjo uždavinį apskristi Turkijos kalnų ir ežerų plotą 1400 mylių ilgio per 3:45 val. Lėktuvas nebuvo ginkluotas, ir turėjo tik kamerą debesim fotografuoti. Po valandos nuo pakilimo buvo gautas lakūno pranešimas, kad sutriko deguonies aparatas. Iš čia, prileidžiama, kad **lakūnas galėjo nustoti sąmonės, ir tada automatiškai vairuojamas lėktuvas galėjo pakliūti į Sovietų teritoriją.**

Valstybės departamentas pavedė savo atstovui Maskvoje gauti papildomai žinių.

DĖL CHRUŠČIOVO GRASINIMŲ

Chruščiovo grasinimai vartoti raketas prieš Ameriką čia neigasdino nieko. Tik sukėlė spėliojimus, ko tuo nori Chruščiovas. Dvejopi aiškinimai:

— Chruščiovo grasinimas buvo skirtas Vakaram prieš viršūnių konferenciją. Tai buvo atsakymas į Vakarų nusistatymą laikytis tvirtai.

— **Grasinimas buvo skirtas ir vidaus reikalam. Tai įspėjimas ir parengimas nuotaikos Sovietuose, kad iš konferencijos per daug nesitikėtų ir kaltininku laikytų Vakarus. Antra, griežti žodžiai prieš Ameriką turėjo apraminti Stalino griežtosios politikos šalininkus, o taip pat Kinijos komunistų partiją.**

Maskvos antras žodis: Tai melas

Šeštadienį, gegužės 7, Chruščiovas atsakė į Washingtono paaiškinimą nauja kalba:

— **Amerikos nušauto lėktuvo lakūnas Francis Gary Power, 30 metų, yra gyvas ir sveikas Maskvoje; jis parašiutu nusileido ir prisipažino, kad esąs Amerikos žvalgybos šnipas, dirbąs žvalgybai nuo 1956: jo uždavinys dabar buvo nufotografuoti. Sovietų karinius ir ūkinius centrus, labiausiai raketų bazes.** Jis pakilo iš Pakistano, turėjo pro Sverdlovską, Archangelską ir Murmanską pasiekti Norvegijos bazę. Amerikos aiškinimą, kad jis pranešęs apie deguonies trūkumus lėktuve, jis paneigė.

— Lėktuvas buvo nušautas raketa pagal paties Chruščiovo įsakymą prie Sverdlovsko (kur 1917 liepos mėn. bolševikai nužudė caro šeimą). Nušautas pirma raketa 20,000 metrų, 12 mylių aukštyje.

— Lėktuvo lauže ir pas lakūną buvo rasta foto nuotraukų, kuriose buvo sovietiniai aerodromai, ginklavimo bazės. Rasta taip adata su nuodais, kuria lakūnas turėjo nusižudyti, jei grėstų pavojus patekti į priešų rankas, rastas taip pat begarsis pistoletas, rasta sovietų, prancūzų, italų ir kitokių pinigų, aukso laikrodžių ir žiedų.

Washingtono antras žodis: To nežinojome

Šeštadienį, gegužės 7, valstybės departamentas pripažino, kad Power turėjo žvalgybinių uždavinių, bet šiai savo misijai jis neturėjo pritarimo iš Washingtono.

Maskva kalba toliau

Maskvos spaudoje daug pasityčiojimų ir karikatūrų amerikiečiam. Skelbia taip pat smulkmenas apie lakūną Power. Esą jį nusileidusį su parašiutu suėmė Uralo kalnuose kolchozininkai ir perdavė milicijai. Skelbia jo apnuodytos adatos, pistoleto nuotraukas. Chruščiovas kalbėjo, kad Power gal bus atiduotas teismui kaip šnipas. Šiuo tarpu nieko nekalbama apie skundą Saugumo Tarybai. Vengia kaltinti Eisenhowerį, visą kaltę verčia "karo kurstytojam".

LĖKTUVO KELIONĖ. Ji rodo, kad pusę kelio vis dėlto lėktuvas galėjo atlikti nesugautas.

Parinktas labai netinkamas momentas — nors tuo momentu šnipinėjo ir sovietai

Lėktuvo incidentui paaiškėjus, New York Times vedamasis prisidėjo prie valstybės departamento aiškinimo, kad visais laikais ir visi kraštai siunčia žvalgybas. Sovietų laivas taip pat neseniai šnipinėjo Amerikos povandeninį laivą su Polaris raketa. Laikraštis tik klausia: kam Chruščiovas visą šitą incidentą išpūtė taip specialiai prieš viršūnių konferenciją? Ar jis pasidavė komunistų Kinijos spaudimui tempti tarptautinius santykius?

James Reston tame pat laikraštyje jau aiškiai kaltino Amerikos vyriausybę, kad ji parinko tokį momentą siųsti žvalgybinį lėktuvą, žinodama, kokie jautrūs yra Sovietai savo sienom.

Hearstas spaudai taip pat išsiuntinėjo aiškinimą, kuriame sako: Bet mes išimtinai blogai parinkome laiką. Įsakydami žvalgybos pilotui tokią misiją įtampos ir viršūnių konferencijos trapių manevravimų metu. Atrodo, kad tai buvo padaryta be prezidento žinios ir tai davė Chruščiovui progą, kokios jis norėjo, savo dideliam žaidimui.

Tačiau Hearstas skuba ir į talką atkirsti Chruščiovui, kuris kaltino Ameriką, kad ji ėmėsi agresijos, banditizmo. **Jei Chruščiovas nori kalbėti,** sako Hearstas, **apie "banditų agresiją" viršūnėse, tai prezidentas gali priminti, kad 1950 Sovietai Amerikos lėktuvus buvo užpuolę 16 kartų, nors 13 kartų tai buvo padaryta už Sovietų Sąjungos teritorijos.**

Jei pradžioje amerikiečiai žinias priėmė santūriai, tai paskiau daugiau jaudinosi. Kongrese reikalaujama tardymo. Sen. Fulbright nori didesnės Kongreso kontrolės žvalgybos reikalam. Kritikuojamas ir departamento aiškinimas, kuris su daro įspūdį, kad prezidentas nežino, kas daroma jo įstaigų.

Spaudoje pripažįstama, kad lėktuvo kelionė nelaiku, kad ji labai pakenkusi Amerikos prestižui, pasunkinusi Eisenhowerio padėtį viršūnių konferencijoje. Europos spauda taip pat pripažįsta Chruščiovo didelį propagandinį laimėjimą.

FRANCIS G. POWER IR JO ŽMONA. Žmona iš Turkijos parvyko į Ameriką. Power tėvai netiki sovietiniais tvirtinimas apie sūnų.

Ar tikrai taip buvo?

Chruščiovo pranešimu lėktuvas buvo nušautas raketa. Reikia manyti, kad raketos šūvis yra daugiau nei kulkosvaidžio kulka. O tačiau ... lakūnas su parašiutu nusileido gyvas ir sveikas.

Antras dalykas — Chruščiovas parodė filmą su nufotografuotais sovietiniais aerodromais; tos filmos buvo rastos pas lakūną ir ... nukritusiame lėktuve.

Tie faktai sunkiau patikimi, nei aiškinimas, kad lėktuvas nusileido nurodytame aerodrome.

Pyksta dėl Kongreso rezoliucijos

Maskvos radijas gegužės 5 išvadino Atstovų Rūmų rezoliuciją dėl pavergtųjų klausimo kėlimo viršūnių konferencijoje "provokacija" ir "šaltojo karo dvasios" palaikymu.

CHRUŠČIOVAS UŽTIKRINO

Chruščiovas gegužės 6 telegramoje rytų Vokietijai pareiškė įsitikinimą, kad viršūnių konferencija priims Chruščiovo siūlymą Berlyno klausimu.

SOVIETŲ ŠNIPINĖJIMO CENTRAS LOTYNŲ AMERIKAI

Kuboje Sovietai atidarė savo atstovybę. Diplomatiniai santykiai su Kuba buvo nutrūkę nuo 1952. Dabar Sovietai turės jau 4 savo atstovybes lotynų Amerikoje — Kuboje, Argentinoje, Meksikoje ir Urugvajuje.

Nuo 1950 Sovietai apšaudė jau 16 Amerikos lėktuvų ir daugumą jų numušė. Pradėjo nuo 1950 balandžio 8, kada Amerikos lėktuvas dingo viršum Baltijos.

AMERIKA ATNAUJINA POŽEMINIUS ATOMINIUS BANDYMUS

Prez. Eisenhoweris gegužės 7 leido atnaujinti požeminius atominius mažuosius bandymus.

Amerikos Balsas prieš Ameriką

Prancūzija atkreipė Amerikos dėmesį, kad per Amerikos Balso siųstuvą Tangere Marokas siunčia programas prieš Ameriką, prieš Vakarus apskritai ir prieš pačią Ameriką.

— **Pietų Afrikos** min. pirmininkuo Verwoerd kulkos jau išimtos, ir jis sveiksta.

— **Anglijoje** Prekybos Rūmai pateikė vyriausybei sumanymą įvesti dešimtainę matų ir saikų sistemą. Pakeitimas gali užtrukti trejis metus. Amerikoje klausimas taip pat tiriamas.

Vorošilovo vietoj — Brežnevas

Sovietų vyriausios tarybos pirmininkas (kaip demokratiniuose kraštuose prezidentas) K. J. Vorošilovas pasitraukė. Jis jau 79 metų. Nauju pirmininku išrinktas 54 metų Leonidas Brežnevas.

MIRĖ VYSK. VINCENTAS PADOLSKIS

Pranešimu iš Romos, ten gegužės 5, ketvirtadienį, mirė vyskupas Vincentas Padolskis, šv. Kazimiero kolegijos prezidentas.

Jau gegužės pradžioje buvo pranešta, kad vyskupas sunkiai serga tulžies ir kepenų uždegimu.

Palaidotas pirmadienį, gegužės 9.

✠

Vyskupas V. Padolskis išgyveno 56 metus. Buvo gimęs 1904. Į kunigus įšventintas 1927. Paskiau dar studijavo Romoje teologiją, parašė veikalą apie šv. Trejybę, už kurį gavo teologijos daktaro laipsnį; Freiburge tęsė filosofijos mokslus ir gavo filosofijos daktaro laipsnį. Taip pat Šv. Rašto studijas baigė licenciato laipsniu. Dėstydamas Vilkaviškio kunigų seminarijoje Šv. Raštą, parašė iš tos srities knygas apie Palestiną ir Kada gimė Kristus.

Artėjant Sovietų Sąjungos grėsmei Lietuvoje, buvo susirūpinta paruošti Lietuvos vyskupam pagelbininkų. Tada dėmesys nukrypo į mokslus sėkmingai baigusius kun. Vincentą Brizgį ir kun. Vincentą Padolskį. Pastaris buvo įšventintas į vyskupus 1940.

VYSKUPAS VINCENTAS PADOLSKIS

Nuo bolševikų antros okupacijos pasitraukęs, vyskupas Padolskis po karo persikėlė į Romą, kur ėmė vadovauti 1946 susikūrusiai šv. Kazimiero kolegijai.

CHRUŠČIOVAS ŠAUDO, bet žiūri, kad nebūtų perdaug — kad neatgrasintų Eisenhowerio nuo kelionės po Sov. Sąjungą

ALLEN W. DULLES, C. I. A. direktorius, kuriam dabar tenka pakelti kaltinimus dėl lėktuvo.

Chruščiovas pirmadienį, vadinas, dieną po Amerikos lėktuvo nušovimo, buvo pranešęs į Washingtoną, kad jis atšaukia savo aviacijos viršininko kelionę į Washingtoną. Trečiadienį naujas pranešimas į Washingtoną: atšaukė aną atšaukimą.

Kita, smulkmena. Savo kalboje šeštadienį Chruščiovas minėjo, kad galimas daiktas, jog prezidentas Eisenhoweris nežinojęs apie lėktuvo kelionę; tai padarė tik Pentagono "bepročiai".

Tokios smulkmenos duoda pagrindo spėti, kad Chruščiovas buvo užsimojęs politinėm išvadom, bet greitai davė žingsnį atgal, nes nenori tempti stygos iki to, kad prezidentas Eisenhoweris atsisakytų nuo kelionės į Maskvą. Ta kelionė Chruščiovui reikalinga vidaus sumetimais, nes Eisenhoweris Sovietuose populiarus. **Tad visa dabartinė isterika prieš Amerikos "agresiją", lygiai kaip ir prieš "karo kurstytoją" Nixoną, siekia propagandos: parodyti, kad "šaltojo karo kurstytojai", siųsdami lėktuvą, norėjo sutrukdyti viršūnių konferencijos pasisekimą; jei toje konferencijoje nebus susitarta, tai bus Amerikos "karo kurstytojų" kaltė.**

Maskva atsidėjus ieško, kuo galėtų kaltinti Ameriką

Maskva atsidėjus renka faktus, kuriais galėtų remti savo pasakojimus apie Amerikos sustiprėjusį nusistatymą prieš "taiką", t. y. prieš pasidavimą Sovietų reikalavimam. Tokie "nusikaltimai" buvo jų akyse valstybės sekretoriaus Herterio kalba balandžio 4, jo pavaduotojo Dillono balandžio 20. Toki "nusikaltimai" taip pat priskirti Amerikos Balsui: esą jis sustiprinęs pasisakymus prieš Sovietus. Kai Amerikos Informacijos Biuro direktorius Allen paprašė konkrečiai nurodyti, kuo Amerikos Balsas pasisakė prieš Sovietus, tai nurodė: esą buvo kalbama apie "vergų darbo stovyklas" Sovietuose ir kad Sovietuose tebejaučiamas didelis gyventojam reikmenų trūkumas. Paskiausiai dar buvo Atstovų Rūmų rezoliucija dėl pavergtų tautų. Tik tokių "nusikaltimų" tegalėjo sumedžioti. Užtat lėktuvo įskridimas žvalgybos sumetimais, anot "Journal American", yra triumfališkas argumentas propagandai.

AR NESULAIKYS NUO KONFERENCIJOS?

Kongrese buvo karštesnių siūlymų, kad po Chruščiovo kaltinimų prez. Eisenhoweris turi susilaikyti nuo konferencijos. N. Y. H. Tribune vedamajame sako, kad Chruščiovas vartojo žodžius apie Eisenhowerį, koki retai pasitaiko dviejų valstybės galvų santykiuose. Tačiau prie Chruščiovo mužikiško stiliaus taip jau visi pripratę, kad prezidentas nelaikąs tų žodžių kliūtimi viršūnių konferencijai.

Anglijoje taip pat nedaroma didesnių išvadų iš Chruščiovo kalbos.

O VIS DĖLTO PUSĘ KELIO PADARĖ

Lėktuvas parodė tai, kad ir labiausiai kalbėdami apie "dvasias", kraštai stiprina savo žvalgybos veiklą. Tiek Sovietų, tiek ir Amerikos. Tuo jie nesiskiria.

Skiriasi tik žvalgybos metodais. Sovietai neprieina Ameriką šnipinėti lėktuvais. Jie šnipinėja per savo atgabentus agentus, kuriuos amerikiečiai seka, suima, nuteisia (a la Abelis). Tokis jau agento likimas.

Paskutiniu metu Sovietai siunčia šnipinėti laivus, povandeninius ir paprastus. Siunčia juos tuo pačiu laiku kaip ir Amerika lėktuvus — prieš viršūnių konferenciją. Ir niekas dėl to nesijaudina.

Amerikai neprieinamas sovietinis šnipinėjimo būdas — savų agentų infiltracija. Užtat Amerika griebėsi lėktuvų. Gali tam dar pasitarnauti satelitas. Šiuo metu skirtumas tas, kad Maskva gali pasigirti daugiau nei Amerika. Maskva pagavo Amerikos lėktuvą, Amerika jos povandeninių laivų Brazilijos uoste nepagavo. Maskva pasigiria savo raketa, kuri priešo lėktuvą sėkmingai sugavo. Maskva turėjo progą pasityčioti iš Amerikos oficialių pareiškimų, kuriais mėgino išsisukti iš kaltinimų. Tačiau čia pat yra ir pagrindo Chruščiovui susirūpinti: **visdėlto priešų lėktuvas prasiskverbė 1300 mylių į Sovietų teritoriją, į patį įautrųjį centrą. O jeigu jis būtų su atomu atskridęs?** Vadinas, visa pasienio apsauga negalėjo jo sulaikyti.

Trockio žudikas laisvas

Meksika paleido 20 metų išsėdėjusį Trockio žudiką, kurio pavardė Jacques Mornard. Gegužės 7 jis jau atvyko į Kubą, o iš ten su sovietiniu pasu iškeliauja į Čekoslovakiją.

Trečia verkianti Madona

Long Island Antonia Koulis namuose paimtas vėl kitas Dievo Motinos paveikslas ir nugabentas į Hempstedt graikų ortodoksų bažnyčią. Jame iš abiejų akių tekėjo ašaros, kritusios per veidus ant rankų. Pirmas toks paveikslas pasirodė kovo 16, antras paskiau, bet ne Koulis namuose, o per 4 mylias jos dukterėčios namuose. Trečias dabar vėl Koulis, pakabintas toje pačioje vietoje, kur buvo pirmas.

Vilkas: avis atiduokite mano globai

Trumanas Potsdame (2)

Liepos 17 Stalinas atsilankė pas prezidentą Trumaną. Trumanas žinojo, kad dieną prieš tai Stalinas praleido pas Churchillį penkias valandas. Trumanas dėl to taip pat pakvietė Staliną pasilikti pietų. Stalinas atsisakė: "Mano sveikata nebėra tokia, kaip anksčiau. Turiu glandų uždegimą, ir mano širdžiai, jau sykį prigriebtai, nebūtų tai labai sveika. Tikrai negaliu pasilikti".

Trumanas pasisuko į Molotovą, Stalino ministerį. Tas tik pečiais patraukė, nedrįsdamas kištis į tuos reikalus. Tada Trumanas kirto į jautriausią diktatoriaus vietą:

"Jei jūs norite, tai jūs ir galite".

Diktatorius negali pasirodyti, kad jis ko negali. Ir Stalinas pasiliko. Netrukus susėdo prie stalo Trumanas ir Stalinas, susėdo taip pat jų ministeriai Molotovas ir Byrnes. Buvo ten ir Amerikos vertėjas Bohlenas.

KUR HITLERIS?

Per pietus kalba užkliuvo už Hitlerio. Byrnes pasiteiravo apie Hitlerio galą. "Mano įsitikinimu, — atsakė Stalinas, — Hitleris tebėra gyvas. Greičiausia yra Ispanijoje, o, gal būt, ir Argentinoje. Šiaip ar taip jį reikia surasti".

Nei Trumanas nei Byrnes negalėjo prileisti, kad Stalinas meluoja. Jie gi nežinojo dar, kad Sovietai, gegužės 9, vadinas, savaitė po Berlyno paėmimo, ištraukė Hitlerio apdegusį lavoną iš bombos duobės netoli Hitlerio bunkerio.

Kad tai Hitleris, buvo pažinta iš jo dantų tiltų, kurie buvo uždėti ant viršutinių ir apatinių dantų. Kai tuos tiltus parodė, pažino juos dantų technikas Echtmann, kuris buvo tuos dantis dirbęs. Pažino ir Hitlerio dantų gydytojo asistentė panelė Heusemann. **Bet nei Trumanas nei Byrnes nežinojo, kad Echtmann ir Heusemann buvo suimti ir išvežti į Rusiją.**

Gal tam, kad nebūtų liudininkų? Gal būt ir Hitlerio lavoną sovietai išsivežė.

KO NORĖJO TRUMANAS

Liepos 17, tą pat dieną, apie 5 val. popiet, susirinko "viršūnės" pirmo posėdžio. Staliną lydėjo Molotovas, Višinskis, Gromyko ir vertėjas Pavlovas. Churchillis atvyko su darbo partijos lyderiu ir savo būsimu įpėdiniu min. pirmininko pareigose Attlee, užsienių reikalu ministeriu Edenu ir trim pasekretoriais bei vertėju majoru Birse. Prie Trumano buvo valstybės sekretorius Byrnes, admirolas Leahy, buvęs Amerikos atstovas Maskvoje Davies, dar šeši ekspertai ir vertėjas Bohlenas.

Laikrodis rodė jau dešimt po penkių, kai **pirmas prabilo Stalinas ir, prisiimdamas šeimininko rolę, paskelbė, kad konferencija atidaryta.**

Jis pasiūlė pirmininkauti Trumanui. Parėmė Churchillis.

Amerikos prezidentas sakėsi, kad tai jam garbė, ir tuojau pasiūlė eilę klausimų svarstyti. Tarp jų:

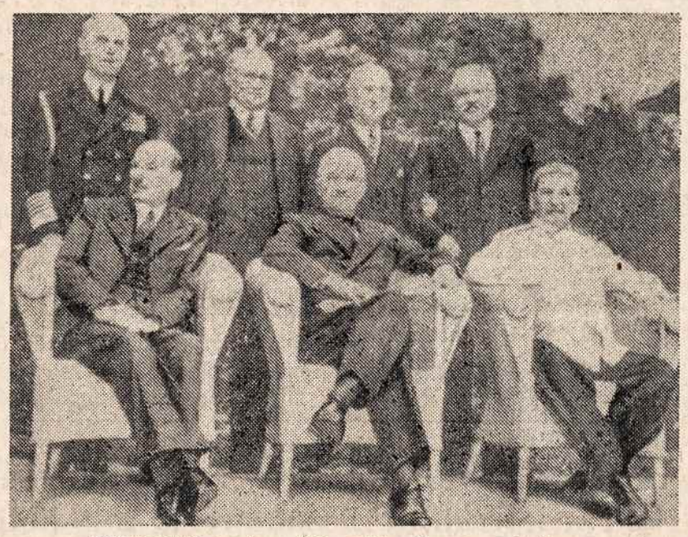

POTSDAMO konferencijoje Attlee, Trumanas Stalinas.

....sudaryti užsienių reikalų ministerių tarybą, sudaryti sąjungininkų režimą Vokietijoje, apsvarstyti Balkanų valstybių Rumunijos ir Bulgarijos likimą.

IR KO REIKALAVO STALINAS

Po bendrų diplomatiškai nieko nesakančių žodžių, kuriais pasikeitė viršūnės, prabilo Stalinas. Abiejų delegacijų akys su dėmesiu nukrypo į Sovietų diktatorių.

"Mano delegacija nori", šūktelėjo Stalinas vertėjam Birse ir Bohlenui, "apsvarstyti šiuos klausimus:

pirmas: **padalyti Vokietijos karo ir prekybos laivyną;**

antras: **reparacijos;**

trečias: globos teisių perdavimas Sovietų Sąjungai pagal Jungtinių Tautų chartą ... Čia turiu paaiškinti, kad Sovietų **Sąjunga nori kai kurias nugalėtųjų sritis pasiimti į savo globą. Mes galvojome pirmiausia apie Italijos kolonijas..."**

Truko gera minutėlė, iki vertėjas tuos dalykus išvertė angliškai. Buvo didelis nustebimas. Sovietų Sąjungai atiduoti į globą Afriką? Churchilliui buvo iš karto aišku, kuo tai kvepia. Su savo globa Sovietai apsėstų ne tik Vidužemio jūrą, bet revoliucija paverstų visą Afriką... Tačiau Stalinas savo reikalavimus jau dėstė toliau:

ketvirtas: mano delegacija nori kalbėtis dėl ašies sąjungininkų likimo;

penktas: dėl fašistinio diktatoriaus Franco Ispanijoje... Šito režimo buvimas yra Jungtinėm Tautom nuolatinė grėsmė. Mes gerai padarytume, jeigu Ispanų liaudžiai padėtume sudaryti tokį režimą, kuris jai būtų malonus"...

Churchillis paniuręs žiūrėjo į tuštumą prieš save. Kaip senas liūtas, užuodė grėsmę per mylią atstumo. Churchillis suvokė, kas slepiasi šiame Stalino siūlyme... Bet tuo metu Stalinas toliau išskaitinėjo:

"Mes norėtume taip pat tartis dėl Libano, Sirijos, Tangero, pagaliau dėl lenkų klausimo. Tiksliai sakant, tai **mes norėtume nustatyti aiškiai Lenkijos vakarų sienas ir paleisti Lenkijos egzilinę vyriausybę, kuri yra Londone.** Negali būti dviejų Lenkijos vyriausybių, o Varšuvoje jau yra viena. Be to, londoniškiai lenkai egzilai koliaboravo su vokiečiais..."

Tai buvo didžiausias šmeižtas, ir konferencijos salėje visi tai žinojo. Žinojo, kad Lenkijos egzilinės vyriausybės reikalavimas per Tarptautinį Raudoną Kryžių ištirti Katyno masinius kapus nieko bendro neturi su koliaboravimu Hitleriui. **Bet niekas nedrįso pasakyti garsiai to, kas jau ir Londone ir Washingtone buvo žinoma prieš metus — kad ne vokiečiai, bet Stalino NKVD** buvo nužudę lenkų karininkus Katyne ...

(bus daugiau)

Siunčiame Europos lietuviams pamokymus apie principus

SPAUDA

Dirvoje balandžio 25 L. P. Kriaunys paskelbė savo pasipiktinimą dėl kun. J. Avižos ir K. Obolėno laiškų, buvusių Darbininke — bara juos ir kitus Vokietijoje gyvenančius lietuvius, kam jie keliauja su Travel Document, o ne su Lietuvos pasais. Prideda pamokymą:

"Kur principai? Kur pagarba Lietuvos suverenumui ir Lietuvos pilietybei... Už Lietuvos valstybines teises, už Lietuvos piliečio teises ir privilegijas reikia kovoti ne vien liežuviais, bet darbais ir elgsena".

Tokius pamokymus ir kaltinimus Dirvos bendradarbis siunčia tiem lietuviam, kurie pasiliko Europoje.

Neliesim čia klausimo, į kuriuos kraštus galima su Lietuvos pasais įvažiuoti, į kuriuos negalima. Neliesime nė klausimo, ar Travel Document reiškia pilietybės atsisakymą. Tai buvo pakankamai paaiškinęs K. Obolėnas. Sustosim tik prie to "principo", dėl kurio nesilaikymo Dirvos bendradarbis bara kun. J. Avižą ir šimtus kitų Europoje. Manome, kad čia Dirvos bendradarbis neteisus ir sudarinėja klaidingas ir žalingas tarp lietuvių nuotaikas. Būtent:

1. Jei skelibia, kad Travel Document vartojimas reikškia nusikaltimą "principui", nepagarbą Lietuvos suverenumui, atsisakymą nuo kovos už Lietuvos valstybines teises, tai ką jis galvoja apie dešimtis tūkstančių lietuvių, kurie priėmė Amerikos, Kanados, Australijos ir kitas pilietybes? Ar juos taip pat smerkia už "principų" išdavimą? O jei ne, tai kodėl Europoje likusieji laikomi blogesniais, "diskriminuojami"? Ar dėl to, kad jie tebėra Lietuvos piliečiai?

Mums nežinomas yra L. P. Kriaunys, bet jei jis yra taip pat ne Lietuvos pilietis, tai kuriais sumetimais jis to Lietuvos paso išsižadėjo — ar dėl idealizmo ir kovos už "Lietuvos valstybines teises" ar dėl "patogumo", už kurį jis smerkia Europoje esančius? Toks vienašališkas "principo" taikymas yra ir neteisingas ir žalingas, nes esantieji Europoje lengvai galėtų pasidaryti karčią išvadą: iš saugios ir sočios šalies nesunku siuntinėti mums pamokslus apie "principus" ir "pagarbą Lietuvos pilietybei".

2. Mums rodos, didesnės pagarbos yra nusipelnę tie lietuviai, kurie galėdami emigruoti ir tapti taip pat pastoviais kitos valstybės piliečiais, pasirinko kitokį likimą — jabūti tegul ir "pasumdėliais", keliaujančiais su Travel Document, kad galėtų patarnauti kitiem lietuviam, negalėjusiem emigruoti. Jei jie patarnauja, natūralu ir jiems patarnauti, o ne pamokslininkauti. Patarnauti lietuviui, kur jis bebūtų, yra didelis ir gyvas principas, nes jis reiškiamas darbais, o ne, anot Dirvos bendradarbio, liežuviu apie principus.

Dirvos redaktorius neseniai kėlė sveiką mintį — susitikti redaktoriam ir pasidalinti mintim. Negalėdami tai padaryti žodžiu, tenkinamės šioje vietoje pastaba: nemanome, kad tokios rūšies raštais, kaip minėtasis, seksis pakelti laikraščių kultūros lygį. O tai yra mūsų daugumos laikraščių bendras siekimas.

Gerai, kad bent balandžio 29 Dirvoje paskelbta LNT apylinkės nuomonė netiesioginiai įspėjo nuo ano straipsnio klaidinančių minčių. Apylinkės nuomonė: "Natūralu stengtis keliauti su lietuvišku pasu", bet "kitokių kelionės dokumentų pavartojimas nelaikytinas lyg kokiu tėvynės ar tautos išdavimu... Kitokio kelionės dokumento pavartojimas kiekvienu atveju yrą mažesnis nuo Lietuvos pilietybės nutolimas, negu visiškas kitos pilietybės priėmimas,kurio juk nesmerkiame".

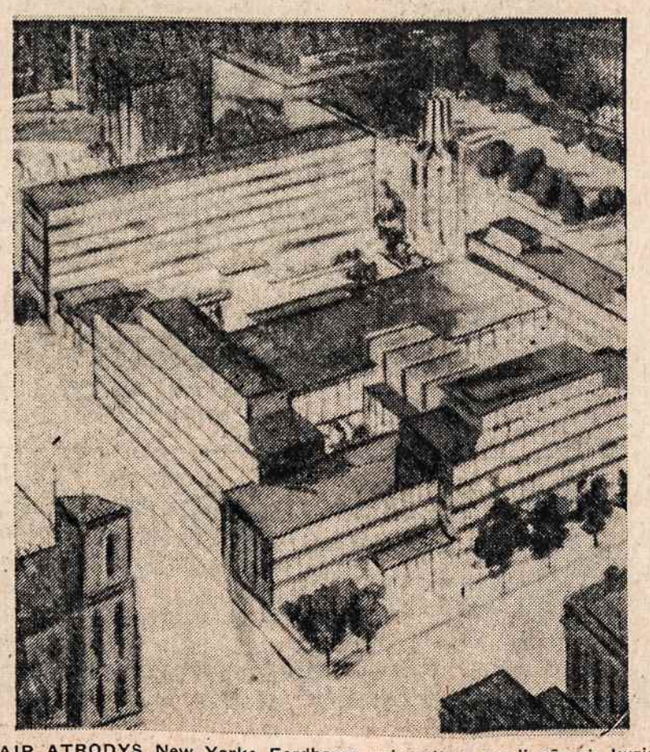

TAIP ATRODYS New Yorke Fordhamo universiteto nauji rūmai, kurių kertinis akmuo pašventintas gegužės 3 d.

Kada Amerika pasieks mėnulį

Dr. W. Braun, kuris paruošė pirmą Amerikos satelitą, ir dabar dirba prie raketos milžino "Saturno", balandžio 28 aiškino, kad šiom dienom pirmasis "Saturnas" bus paleistas. Tai 8 raketos drauge. "Saturnas' skirtas žmogaus kelionei į mėnulį. Bet dabar bus tik raketos mėginimas. Kita to tipo raketa, tik 10 karų galingesnė, bus paruošta per trejis metus.

Braunas tikina, kad Amerikos planas erdvei nugalėti yra tokis:

1961 — pirma raketa su žmogum; taip pat pirma raketa pasieks mėnulį ir turės nusileisti ten 300 mylių greičiu, pranešti iš ten žinias per radiją.

1962 — pirmi bandymai Veneros ar Marso artumoje.

1963 — kontroliuojama raketa nusileidžia į mėnulį.

1964 — raketa be žmogaus apkeliaus mėnulį ir grįš į žemę, keliaus Veneros ir Marso srityje. Galingasis "Saturnas" bus paleistas.

1965-7 — pirmi mėginimai žmogui apkeliauti aplink mėnulį, mėginimai sudaryti erdvėje pastovias stotis.

1970 — žmogus nukeliaus į mėnulį.

— **Turkijoje** politinių partijų veikla trim mėnesiam sustabdyta balandžio 18 dėl ginkluotų susidūrimų tarp pozicijos ir opozicijos parlamente.

—**Prancūzija** gegužės 3 apskundė Saugumo Tarybai Tunisą. Kaltina, kad Tunisas davė bazes Alžiro sukilėliam. Iš ten alžiriečiai užpuldinėja prancūzus. JŲ esą ten apie 10,000.

— **Baltieji Rūmai** kreipėsi į AFL-CIO prezidentą Maeny, kad baigtų Egipto laivo Cleopatra boikotavimą New Yorke, nes arabai boikotuoja Amerikos 9 laivus.

— **Maskva** atmetė Izraelio min. pirm. Ben Gurion norą pasimatyti su Chruščiovu.

JONO IR ANGELINOS ANDRIULIŲ IR JŲ ŠEIMOS

MICHIGAN FARM SŪRIS

Fountain, Michigan

Jūs esate namuose ar kur keliaujate, visuomet reikalaukite **Michigan Farm Sūrio.** Šis sūris jau per ilgus metus gaminamas **Jono ir Angelinos Andriulių** ir jų šeimos, Fountain, Mich.

REIKALAUKITE TIK MICHIGAN FARM SŪRIO

Jeigu abejojate, paprašykite pamėginimui. Jūsų skonis jums pasakys. Mes norime, kad Jūs patys būtumėt sprendėjas. Mes esame labai dėkingi sūrio mėgėjams ir geresnėms krautuvėms, kad Jūs tiek išpopuliarinot **Michigan Farm Sūrį,** kuris paliko visų mėgiamiausiu. Mes pasižadame ir toliau jums gaminti tik patį geriausią sūrį.

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY. INC.
Vieninteliai šio sūrio gamintojai FOUNTAIN, MICH.

Aptarnavimui ir informacijai rytuose prašome kreiptis:

PETER LISAUSKAS
69-15 53rd Avenue, Maspeth, N. Y. Tel. TW 4-8087

VICTOR ABECŪNAS
351 Park Street, New Britain, Conn. Tel. BA 3-1342

JONAS JAKUBAUSKAS
634 N. Denison Street, Baltimore, Md. Tel. Longwood 6-2622

MEČISLOVAS KAVALIAUSKAS
24 Prospect Street, Hyde Park, Mass. Tel. Hyde Park 3-3975

GEORGE GALUNAS
1400 Caniff, Detroit, Mich. Tel. T. O. 8-7062

STANLEY METRICK
1804 W. 47th St., Chicago, Ill. Tel. Yards 7-8393

JOHN SHURNA
5418 So. Albany, Chicago, Ill. Tel. Grovehill 6-7783

ALLAN STEWART
4310 No. Broad St., Phila., Pa. Tel. Glazstone 5-1310

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių Kultūrinė radijo programa

WKOX, 1190 kilocykles
Framingham, Mass.
Sekmadieniais
Nuo 8 ligi 9 val. ryte

VEDĖJAS — P. VIŠČINIS
47 Banks St.
BROCKTON 18, MASS.
Tel. JUniper 6-7209

Lietuvos Vyčių Radijo Programa

Transliuoja iš stiprios radijo stoties WLOA. 1550 kilocycles
KIEKVIENĄ SEKMADIENĮ—NUO 1:30 IKI 2:00 VAL.
Jei norite šioje radijo programoje skelbtis, kreipkitės adresu

KNIGHTS OF LITHUANIA WLOA
BRADDOCK, PA

Lietuvių Radijo Valandos Programa

Sekmadieniais nuo 11 iki 12 val. dienos

Iš WHIL — 1430 kilocycles, Medford 55, Mass. stoties

Sveikinimus ir pranešimus galima paduoti asmeniškai arba siųsti paštu programos vedėjui ANTANUI F. KNEIŽIUI, 50 Cottage St., Norwood, Mass. Skyriai: LITHUANIAN FURNITURE CO. — Ona Ivaškienė, 366 W. Broadway ir JONAS ROMANAS, Sjr., P. O. Box 132, So. Boston 27, Mass.; ANTANAS DAUKANTAS MARKET, 187 Webster Ave., Cambridge, Mass. — Telefonai: NOrwood 7-1449; ANdrew 8-7635; ANdrew 8-4618; KIrkland 7-8533

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radio programa iš stoties WLYN, 1360 bangos, veikia sekmadieniais nuo 1:30 iki 2:00 valandos dieną.
Perduodamos vėliausios pasaulinių žinių santraukos, dainos, muzika, ir "Magdutės pasaka".
Biznio reikalais kreiptis į BALTIC FLORIST gėlių bei dovanų krautuvę, 502 E. Broadway, South Bostone — Tel. AN 8-0489 . . . Ten gaunamas ir "Darbininkas"
STEPONAS MINKUS

HOLY LIGHT

BAŽNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ

RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

SAV. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street — EVergreen 7-2155
Brooklyn 11, N. Y. — Resid. ILlinois 8-7118

AR JŪS NEPERMOKATE
už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas:

Dideliam apdraudos sutaupymui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam patarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.

Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS (Petrauskas)
APDRAUDOS SPECIALISTAS
84-14 Jamaica Ave. Woodhaven 21, N. Y.
Tel. VI 3-1477
NAMŲ ADRESAS
106-53 — 95th Street Ozone Park 17, N. Y.

DARBININKAS Published semi-weekly except holidaj weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKĄ, LDS ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIAS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	$6.00	Amerikoje metams	$6.00
Brooklyn, N. Y.	$6.50	Brooklyn, N. Y.	$6.50
Half year	$3.50	Pusei metų	$3.50
Foreign	$6.50	Užsienyje	$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUŽIEDĖLIS

Straipsnius ir korespondencijas redakcija talso savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Tel.: GLenmore 5-7281

Kad ir kas beatsitiktų, pasiliksim jam ištikimi iki mirties

Italų žurnalistė Rygoje ir Vilniuje (2)

Italų žurnalo "Ill Tempo" korespondentė Wanda Gawronska lankėsi Rygoje ir Vilniuje, kur susitiko su Rygos ir Vilniaus vyskupais. Praeitame numeryje rašėm, kaip ji lankėsi Rygoje. Šiame numeryje matysime ją Vilniuje. Jos aprašymui, verstam iš italų kalbos, antraštės sudėtos redakcijos.

NEĮTEIKTI KVIETIMAI

Norėjo žinoti visas naujienas, kas lietė šv. Sostą ir popiežių. Apie šiuos dalykus kalbėdamas, rodė didelį švelnumą ir susijaudinimą. Paklausiau jo, ar jis negalvoja atvykti Romon į ekumeniškąjį susirinkimą. Atsakė, kad prieš kelias dienas taręsis tuo reikalu su švietimo ministerijos direktorium katalikų kulto reikalam. Jam buvę atsakyta, kad kai tik bus gautas oficialus pakvietimas, bus tas reikalas svarstomas.

Man jau buvo žinoma, kad pakvietimai išsiuntinėti, o kad latvių vyskupas pakvietimo dar negavo, priežastis turėjo būti kur nors kitur.

IŠTIKIMI IKI MIRTIES

Prieš atsisveikindama paklausiau vyskupo Strods, ar galėčiau parvežti į Romą jo sveikinimus.

"Taip, tarė, vyk Tamsta su Dievu, ir mano vardu nuvykus pas šv. Tėvą pabučiuok jam kojas, kaip tai buvo daroma pirmaisiais krikščionybės laikais, ir pasakyk jam, kad kas ir beatsitiktų, pasiliksim jam ištikimi iki mirties".

Paskui mus palydėjo iki durų.

Norėdama sužinoti geriau apie tikrą latvių katalikų gyvenimą, ir koks sovietinės valdžios nusistatymas jų atžvilgiu, turėjau kreiptis į mažiau oficialius šaltinius. Ir visa, ką sužinojau, išgirdau iš paprastų žmonių gatvėse, juos dažnai susistabdžiusi ir su jais kalbėdama, nebe mažos jiems rizikos.

Jausmas, kad mane visur seka ir kontroliuoja, mano Rygoje buvimo metu, darėsi vis aiškesnis.

APIPLĖŠTAS NUNCIJAUS KAPAS

Sužinojau Msgr. Kazimiero Dulbinsky liūdną likimą, kuris seniau buvo Rygos vyskupo augziliaras ir kuris "sunkios letenos" laikais buvo ištremtas į Sibirą. Neseniai jis buvo grąžintas, bet po trumpo laiko vėl dingo. Dabar žinoma apie jį, kad esąs Gudijos užkampyje ir skaldąs malkas pas vieną kepėją. **Išgirdau taip pat ir apie nuncijaus Zechini šventvagišką kapo išniekinimą. Jis mirė dar prieš karą ir buvo Rygoje palaidotas. Nežinomi piktadariai atplėšė jo karstą ir numovė jo vyskupišką žiedą bei nuėmė nuo krūtinės auksinį vyskupišką kryžių, su kuriais nuncijus buvo palaidotas.**

Kažkas man nupasakojo, kokiam varge esančios Agluonos vienuolyno seserys, kurios veik neturi ko valgyti ir daugumas jų jau sergančios džiova. Neperseniausiai valdžia pasiuntė prie vienuolyno kelioliką traktorių, kurie išgriovė ir išrausė Kryžiaus Kelių stotis, puošusias į vienuolyną einančią gatvę.

IŠVYKSTU VILNIUN

Po pietų tos dienos, kurią mačiaus su vysk. Strods, išvykau į Vilnių, sostinę Lietuvos, kurios 95 procentai yra katalikų. Taip pat ir čia paprašiau savo palydovę Eugeniją Ragmaniūtę iš prezidentūros, kad man išrūpintų pasimatymą su vyskupu

Sunkumai Vilniuje tikriausiai nebuvo mažesni kaip Rygoje, nes prasidėjo tie patys atsiprašinėjimai: tai vyskupo nesą namie, tai vyskupas sergąs, tai kulto direktorius ką tik išvykęs.

Ir jei atsitiktinai per pietus nebūčiau sutikos vietos laikraščio "Tiesos" direktoriaus (mat kaip tik jisai dieną prieš tai užsispyręs mane įtikinėjo, kad Sovietuose visiška tikėjimo laisvė), greičiausiai niekad vyskupo nebūčiau mačius. Jam tad paaiškinau, kad visa tai, ką jis man pasakojo, nėra tiesa, nes be kulto direktoriaus leidimo negaliu matyti vyskupo, o direktorius, keistu sutapimu, vis esąs išvykęs. Šis žiūrėjo į mane nustebęs ir pažadėjo, kad pakalbėsiąs su kažkuo ir man padėsiąs. Kitą rytą Eugenija man pranešė, kad kulto direktorius grįžęs ir manęs laukia.

MUS SEKĖ

Justas Rugienis, sovietinės valdžios atstovas Lietuvoje kulto reikalam, pasirodė žmogus esąs riebus, sudribusio ir išblyškusio veido. Pasakiau jam, kad esu italų žurnalistė ir noriu matyti vyskupą.

Rugienis, padaręs rūščią miną, per visą kelionės laiką netarė nė žodžio nei man, nei Eugenijai.

Automobilis sustojo prie vieno pilko namo, kaip ir visi kiti namai. Mes įėjome. Laiptai nešvarūs ir sienos pilnos voratinklių, viskas atsidavė skurdu. Iš paskos mūsų lipo žmogus. Negalėjau tikėti, kad ir čia, nors buvo Eugenija ir Rugienis, policija mane sektų. Tad aš sustojau, kol anas buvo priverstas praeiti. **Pažinau iš žalio šalikėlio tą patį vaikiną, kuris vakar mane nusekė Vilniuje į Vilniaus Madonos** (Aušros Vartų. Red.) **šventovę ir sukėlė paniką tarp pamaldžių senų moterėlių, kurios čia pardavinėjo slaptai pagamintus rožančius ir šventus paveikslėlius.**

LIETUVOS VYSKUPAI

Pasirodžius vyskupui Steponavičiui prie savo darbo kambario durų, aš pergyvenau savo širdyje didelį susijaudinimą. Galvojau sau. Juk aš esu pirmas asmuo iš Vakarų, su kuriuo vyskupui Steponavičiui leista susitikti po daugiau kaip 15 metų, kada Lietuvos ganytojavimas čia buvo tarsi sustabdytas. Pirmomis po okupacijos dienomis buvo likęs tik vienas vyskupas Paltarokas rūpintis Bažnyčios likimu Lietuvoje. Tik 1955 Šv. Sostas galėjo nominuoti du naujus vyskupus.

Šiandien dar nė viena diecezija neturi savo tikro ordinaro, o yra valdomos apaštališkų administratorių. Arkivyskupas Reinys, vysk. Ramanauskas, vysk. Borisevičius, vysk. Matulionis, visi jie buvo deportuoti. Pergyveno tik vienas Matulionis, kuris, nors grąžintas, bet yra išvarytas iš savo diecezijos ir laikomas namų areštė Lietuvoje.

VYSK. J. STEPONAVIČIUS

Bet ir vysk. Steponavičius atrodė ilgų metų kančios paženklintas. Aukštas, išdžiūvęs, jis man tolimai priminė popiežių Pijų XII. Esant kartu dviem sovietinės valdžios pareigūnam,

(Nukelta į 4 psl.)

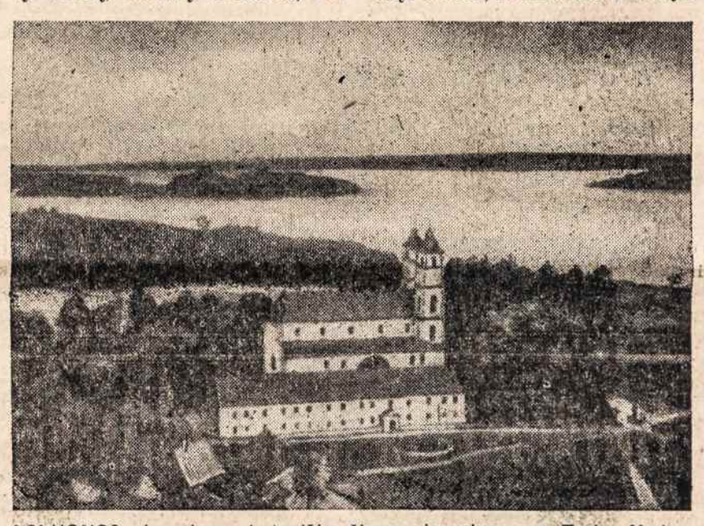

AGLUONOS vienuolynas Latgalėje. Šiame vienuolyne yra Trakų Madonos kopija.

Į pasaulio lietuvius

Gegužės 15 minime 40 metų Steigiamo seimo sukaktį. Steigiamasis seimas — vienintelis Lietuvos istorijos įvykis, nes pirmą kartą buvo renkamas visos Lietuvos gyventojų demokratiniais dėsniais. Jį rinko visi Lietuvos piliečiai be socialinės padėties, tautybės, lyties ir religijos skirtumų. Tas faktas, kad ta rinkimo teise pasinaudojo apie 90 procentų turinčių teisę balsuoti, parodo lietuvių tautos politinį susipratimą ir pribrendimą nepriklausomam gyvenimui. Mūsų naujausioje istorijoje Steigiamasis seimas yra ne tik būdingiausias, bet ir reikšmingiausias įvykis.

Steigiamasis seimas dirbo dve jus metus labai sunkiais, neramiais ir pavojingais laikais. Jam teko tuo pačiu metu atkuriamai valstybei pamatus statyti ir ją ginti nuo besibraunančių priešų. Be to, Lietuvos viduje tų priešų agentai nemaža nerimo ir pavojų kėlė. Bet visas tas nelaimes ir pavojus Steigiamasis seimas nugalėjo. Visi karai buvo laimėti; tik sostinės Vilniaus nepavyko atgauti iš lenkų.

Baigęs visus karus, Steigiamasis seimas išgavo iš didžiųjų valstybių Lietuvos pripažinimą ir išrūpino priėmimą į Tautų Sąjungą. Jis sutartimis nustatė Lietuvai sienas, sutvarkė valstybės aparatą, išleido lietuvišką pinigą — litą, kuris, nepaisant visų išgyventų sunkumų, išlaikė savo vertę. Steigiamasis seimas įsteigė universitetą, nusėjo visą kraštą įvairaus tipo mokyklom ir suorganizavo visa tai, kas naujai atkurtai valstybei buvo reikalinga. Jis priėmė konstituciją ir žemės reformos įstatymą. Konstitucija garantavo piliečiam laisvę, lygybę, nuosavybės teisę ir saugumą, o vyriausias suverenumo teises sudėjo į tautos rankas. Konstitucija pastatė valstybę ant stiprių teisingumo, demokratybės ir tikėjimo laisvės pagrindų. Žemės reforma taip sustiprino žemės ūkį, kad jis tapo stipriu valstybės ekonominiu ramsčiu ir gerovės šaltiniu.

Bolševikai 1920 liepos 12 pasirašyta su Lietuva sutartimi visiem laikam išsižadėjo visų Rusijos pretenzijų į Lietuvos žemes. Tai patvirtino ir nepuolimo sutartim. Tačiau 1940 birželio mėn. Sovietų Rusija, be mažiausios iš Lietuvos pusės priežasties, brutaliausiu būdu įsikišo į Lietuvos vidaus reikalus ir iki dantų ginkluotom ir iš anksto paruoštom divizijom okupavo mūsų tėvynę. Prieš vykdydama šį smurtą, Maskva dar 1939 m. slapta sutartimi su Hitleriu buvo perleidusi nacių Vokietijai Lietuvos teritorijos plotus iki Šešupės, tad bolševikai už lietuvių tautos nugaros begėdiškai prekiavo mūsų žeme.

Maskva savo gėdingo smurto darbus dar pasiryžo įteisinti. Tam tikslui 1940 liepos mėnesį surežisavo "Liaudies seimo" rinkimus. Lietuvos žmonėm buvo pateiktas tik vienas pačių bolševikų sudarytas kandidatų į seimą sąrašas. Rinkimai vyko visiškos nelaisvės sąlygom, be žodžio, spaudos ir susirinkimo, tad rinkikai net nežinojo, kokius klausimus svarstys renkamasis seimas. Prieš rinkimus keliolika šimtų lietuvių buvo suimta be jokios kaltės ir sugrūsta į kalėjimus.

Vadinamasis "Liaudies seimas", išrinktas apgaulės, klastos ir smurto sąlygom, pildė grobuoniškos Maskvos bolševikų norą. Niekas Lietuvoje, išskyrus samdytų agentų, nereikalavo Lietuvos į Rusiją įjungimo ir tarybinės santvarkos joje įtaisymo, — toks nutarimas yra ir pasilieka niekinis.

Laisvai išrinkto, jokios pašalinės jėgos neprievartaujamo, Steigiamo seimo pagrindinis nutarimas atstatyti laisvą, nepriklausomą Lietuvos valstybę ir šiandien nenustoja savo galios. Kova už šį siekimą visiem mum privaloma.

Pati pavergtoji tauta Maskvai pasipriešinti negali. Ta šventoji pareiga gula ant mūsų, kurie atsidūrėme laisvajam pasaulyje. Tą pareigą turime atlikti, nesigailėdami laiko, pinigo, darbo, pasiaukojimo ir pasišventimo.

Lietuvos išlaisvinimo idėjai realizuoti, ne tik šios svarbios Steigiamojo seimo 40 metų sukakties proga, bet ir visom kitom progom turime statyti prieš akis šviesų Steigiamojo seimo pavyzdį, jo idealus, jo pasigėrėtiną politinių grupių vieningumą Lietuvos gynimo reikalais, jo pasiaukojimą savo tautai ir valstybei, jo demokratiškumą. Turime ne tik patys vadovautis jo idealais, bet jais maitinti ir jaunąją kartą, kuri užims mūsų vietas ir tęs žūtbūtinę kovą už savo tėvynės laisvę ir nepriklausomybę. Visi kaip vienas turime suglaustom gretom rikiuotis prie Vliko ir Tautos Fondo, nes jie yra tie organai, kurie grumiasi su raudonuoju okupantu ir tiesia kelią į laisvąją tėvynę.

Steigiamasis seimas yra ir tu ri būti lietuviam išeiviam šviesus pavyzdys ir kelrodis visame mūsų išeiviškame gyvenime ligi grįžimo į laisvąją tėvynę.

Steigiamojo seimo nariai:

K. Bielinis, J. Bildušas, S. Digrys, E. Draugelis, M. Galdikienė, P. Jočys, S. Kairys, V. Kasakaitis, M. Krupavičius, J. Makauskis, J. Pakalka, V. Požėla, J. Pronskus, V. Sirutavičius, K. Šaulys, V. Šmulkštys, K. Škirpa, V. Vaidotas, J. Valaitis, K. Žukas.

ALĖ RŪTA

ŽVAIGŽDĖ ★ VIRŠUM GIRIOS

romanas

(6)

Uogelė dabar tylėjo. Jai darėsi lyg nejauku, lyg drauge ir gera, kažko nežinomo tamsoje laukti.

— Kasgi daugiau, jei ne mūsų Rimgaudas! — nėbeiškentusi prunkštelėjo Rindė.

— O, Rimgaudas! — tyliai pratarė Uogelė. — Aš maniau, kad ...

Ką ji manė, nebepabaigė sakyti. Jai tebedegė veidai nuo žaidimų, ir tebetirpo burnoj žodžiai, nebaigti išsakyti draugei.

Tik išėjus į priemenę, Uogelė su džiaugsmu pakartojo Rindei Vydo žodžius: "Tokių gražių kasų nė viena neturi". Taip jis pasakė po žaidimo.

—Tu jam patinki! — greit atšnibždėjo Rindė ir abi atsiduso.

Uogelei knietėjo daug apie tai su drauge kalbėti. Knietėjo, taip pat, Rindei užsiminti apie savo svajones, pakalbėti apie Jogintą, pasiskųsti jo šaltumu ir nerangumu... O čia, kaip usnė tarp lelijų, išdygo tas Rimgaudas, tas niekur netinkąs brolis. Rindė atsisuko į tą pusę, iš kur buvo tamsoje pasigirdęs balsas, ir piktai metė žodžius:

— Tai ko su vyrais nedainuoji?

— Klausaus, kaip dainuoja kiti, — atsiliepė Rimgaudas čia pat, beveik alsuodamas į jų veidus. Uogelė prisiglaudė prie Rindės; ši treptelėjo koja:

— Ar eisi iš čia? Mes pasikalbėti norim! — stumiančiu balsu pasakė Rindė. — Rimgaudai, ar girdi?

— Girdžiu.

— Tai ir eik! Greičiau!

Sienoje klaktelėjo atstumta medinė lentelė. Pro langelį įšliaužusi šalto oro srovė palietė mergaičių veidus. Sniego baltumos ir giedro dangaus sambrėškiui besiveržiant pro mažą sienos išpjovą, šmėkštelėjo Rimgaudo veidas. Jis lengvai atsikvėpė ir tarė:

— Aš jums žvaigždes parodysiu. Žiūrėkit, kiek jų daug!

Pro menės sienas veržėsi kita vyrų daina. Apie skaisčią mergelę, žolynus daržely laistančią ir bernelio laukiančią. Apie bėrą žirgą, pas mergelę joti pabalnotą, neramiai žvengiantį ... Džiaugsmingai kilo daina augštyn, veržėsi iš pačių dainuojančių širdžių į pačias besiklausančių širdis, pabaigoj suvirpėdama nežymiu šiurpuliu ir užgesdama skaudžiu atsidūsėjimu, panašiu į vandeniu užliejamos ugnies šnabždesį.

— Sakiau, eik iš čia! Dainai nutilus, pakartojo Rindė.

— Ot, ir neisiu, — atskambėjo užsispyręs atsakymas.

— Tai mes einam iš čia, Uogele!

— Va, va — krinta! Žvaigždė viena krinta, krinta! Jau užgeso, — greitai kalbėjo Rimgaudas.

— Kur! Ar jau nukrito žemėn? — Uogelės veidas švystelėjo prie langelio.

— Jau, — atsakė Rimgaudas, — Žmogus vienas mirė. Nuėjo pas Dievą.

— Ką tu sakai? — atsigręžė Rindė į brolį.

— Visi numirsim, ir visi nueisim pas Dievą. Tik užtat ir gyvenam.

— Pas kokį Dievą? Pas kryžiuočių? — išdykusiai susijuokė Rindė. — Eik pats, mes nenorim!

— Daug žvaigždžių! — Rimgaudas giliai įkvėpė šalto oro. Dar labiau pasilenkė, akis keldamas augštyn. — Galybė.

uogelė pasitraukė nuo langelio. Rindė tempė ją už rankos.

— Einam, Uogele, į vidų. Tegu šaltis jam nosį nugnybia. Tegu sau spokso į žvaigždes.

— Tūkstantis du šimtai penkiasdešimt ketvirta žiema ... — kalbėjo Rimgaudas.

— Ką? — Rindė sugrįžo prie jo.

— ... kaip gimė Dievas ...

— Ar tu kliedi, Rimgaudai? A, sakyk! Midaus didelį ragą išgėrei? A? — purtė Rindė jį už peties.

— Negėriau, Rindelė. Dievas tikrai gimė, tik mes nežinojom.

— Einu, motinėlei pasakysiu. Rimgaudas serga. O gal kvailiažolės paragavo?

— Kunigaikštienė žino. Daug mokytų žmonių dvare. Žynių, kunigų. Vienuoliais juos vadina ...

— O, apie kunigaikštienę! Tai sena jo pasaka. Motulė mėgino gydyti. Kaip apkerėtas!

— Ne apkerėtas, sesele! Tik tiesą sužinojau. Apie vieną Dievą. Norėčiau žinoti daugiau.

— Ir dėdė Miltautas barė, atsimeni? Ir motulė verkė ... Kaip tau ne gėda! — treptelėjo Rindė ir staigiai nusisuko nuo brolio. — Einam, Uogele! Jam kokia laumė ant sprando užsisėdo ir nori jį pražudyti!

— Palauk, Rindele, tik oro įkvėpsiu. Man lyg trošku pasidarė. — Uogelė prisilenkė prie langučio ir kelis kartus giliai įkvėpė į save gaivų žiemos orą. Paskui tyliai paklausė:

— O kas ta kunigaikštienė?

— Morta. Išmintingojo pati, — atsakė Rimgaudas.

— Netiek graži, kiek meili kunigaikštienė. Didžiojo kunigaikščio dvare, — greitai kalbėjo Rindė, — Rimgaudas su Didžiavyžiu siųsti buvo tenai. Kunigaikštienė po pilies sodą vaikščiojo, Rimgaudo pučiamą dūdelę išgirdo. Pasišaukė į savo menę, kad padūduotų. Kitą dieną vėl. Ir vėl. Ir ...

Staiga Rindė sustojo kalbėjusi. Skardžiai nusijuokė ir paklausė:

— O ar jauna ta kunigaikštienė, Rimgaudai? Gal tau meiliažolių norėjo įduoti?

— Nekalbėk taip! — rūsčiai atsiliepė šis. Net Rindė nustebo, kad jis moka supykti. — Gera moteris. Šventa.

— Taigi, šventa! O pilies šventame ąžuolyne liepė ugnelę užgesinti! Patsai sakei. Dievai ją nubaus! — piktai atkirto Rindė.

— Ar gražu bartis, Rindele? Ar gražu pykti? Nei tu žinai apie ją, nei ką ...

— Uogelės teisybė, — po ilgesnio tylėjimo ramiai ir tyliai prašneko Rimgaudas. — Tu nežinai. Ir nėra ko pykti ant tų, katrų nepažįsti.

— Apsuko ji tau galvą, tą aš žinau! Ir motulė sakė, kad tu pražūsi per ją.

— Palauk, Rindele, aš tau ... Aš jums abiems papasakosiu ...

— Kad tave kauko pirštai tamsoje paliestų! Klausysiuos, mat, aš jo plepalų! Kvailiems pasakok, tokiems kaip tu!

Sučiukšėjo keli žingsniai tamsoj, ir sugirgždėjusios trinktelėjo menės durys. Šviesos stulpas supleveno pravertų durų angoj, apglėbdamas Rindę, ir dingo su ja durų užsitrenkimo garse.

Uogelė stovėjo, prisiglaudusi prie sienos. Iš pradžių ją lyg perpūtė vėjas, paskui suvirpino kūną, lyg šiltas saulės spindulys. Kasą pynusios rankos nuslinko žemyn, ant lininės priejuostės. Rankų riešuose ir smilkiniuose nežymiai tvinksėjo mažos gyslutės. Lūpos džiūvo. Uogelė suvilgė jas drėgnu liežuviu. Ji norėjo eiti paskui Rindę, bet jos kojos buvo lyg įšalę.

— Jie nesupranta, — tyliai prakalbo Rimgaudas. — Žmonės nesupranta vienas kito. Net ir tėvai, ir broliai, seserys. Kiekvienas sau. Užtat ir liūdna šitame pasauly.

Uogelė pravapėjo:

— Tai reikia ir man į vidų ...

— Nebijok, Uogele. Aš gi tavęs neprarysiu.

Ilgokai buvo tyla. Uogelei atrodė — visą naktį. Be garso ji sukvėpė į save visą nedidelę mergaitės drąsą. Iškvėpdama pro praviras lūpas orą, iškvėpė baimę. Liko stovėti, nežinodama kodėl. Staiga švelniai prabilo dūdelė. Čia pat, Rimgaudo pučiama. Tyliai, bet ir galingai, nes atitolino triukšmą menėj, paskui dėdės Miltauto balsą naujoj dainoj, paskui spiegiančius merginų krykštavimus. Dūdelės tūtavimas, su tyliu tirliavimo prasijuokimu, neatšaukiamai skverbėsi į širdį. Ta menkutė melodija liko kažinkur giliai, užgaubta liudesiu ir nesuprantamu troškimu. Ji pripildė visą priemenę, iškošdama tamsą, pati virsdama beveik matoma šviesa. Uogelė plėtė akis, mėgindama tą šviesą sugauti.

— Ar gražu, Uogele? — nutilus dūdelės tūtavimui, pratarė Rimgaudas.

— Gražu.

Ją apėmė didelis neramumas. Norėjosi bėgti, lyg nuo kažko baisaus pasislepiant, lyg džiaugsmą norint išdainuot visam pasauliui. Bet ji stovėjo vietoj.

— Ir kunigaikštienė sakė, kad gražu. Turėjau dūduoti ir dūduoti. Užtat ją ir pamėgau, kad mano švilpaujamų dainelių klausėsi. Gal užtat. Aš nežinau. Bet ji gera moteris.

— Ar graži? — staigaus smalsumo apimta paklausė Uogelė. Ir nuraudo.

(Bus daugiau)

Fatimos Marija triukšme

BRONIUS ZUMERIS

Sename testamente randame žodžius: "Pastatykime sau miestą ir bokštą, kurio viršūnė siektų dangų, ir padarykime savo vardą garsų pirma, negu išsiskirstysime į visus kraštus" (Prad. 11, 4). Į tą pirmąjį žmogaus bandymą civilizacijos ir technikos pagalba nugalėti dangų Viešpats atsakė: "Nuženkime ir sumaišykime tenai jų kalbą, kad nebesuprastų vienas kito" (Prad. 11, 7). Plytų ir žemės syvų pastatytas, kuris turėjo siekti dangų, bokštas liko nebaigtas. Bokšto statytojai pakriko po visas šalis. Nebaigtas bokštas buvo pramintas Babeliu, nes "tenai buvo sumaišyta visos žemės kalba" (Prad. 11, 9).

Švento Rašto šis pasakojimas nepaprastai artimas mūsų laikam. Pasiekta aukštos ir didžios civilizacijos, bet ir prieita ligi didžiausio nesutarimo. Ką vieni vadina laisve, kitiem yra vergija, kas vieniem meilė, kitiem — neapykanta; kas vieniem tiesa, kitiem — melas; kas vieniem išlaisvinimas, kitiem — pavergimas ir t.t. Didysis dvidešimtojo amžiaus Babelis! Sumaišytų sąvokų ir žodžių tamsus debesys. "Tamsybės dengia žemę ir tamsumas tautas" (Ješ. 60, 2).

*

Marija Fatimoje įspėjo pasaulį, kad materialistinė ir bedieviška Rusija yra Dievo rykštė. Marija nurodė, kad ši rykštė gali būti atitolinta, jeigu žmonija grįš prie Dievo, nustos jį rūstinusi, darys atgailą ir melsis. Priešingu atveju, ši rykštė palies žmoniją, kad iš naujų krikščionybės katakombų iškiltų atsinaujinusi dvasia. Tuos įspėjamuosius ženklus matome savo akimis.

Po bedieviško gyvenimo pamatais plazdena tikėjimo ugnis. Ten rašomos kankinių maldaknygės: "Marija, gelbėki mus". Ten mišios aukojamos kasyklų urvuose, kada budeliai miega. Ten rožančiai gaminami iš duonos minkštimo alkanų rankų, o čia neįmami į rankas net perliniai rožančiai. Ten tikintieji randa kelius ir pro sargybų barikadas atskubėti į pamaldas, o čia bažnyčios tuštėja, ten pilnėja katakombos. Kai čia širdyse gęsta tikėjimas, ten jose įsidega. Kur malda nutyla laisvėje, ji suskamba grandinėse...

Melskitės, aukokitės už nusidėjėlius!

*

Fatimoje Marija pasirodė tuo laiku, kai Rusijoje kūrėsi bolševikai. Ji neragino žmonijos ginkluotis, gaminti atomines bombas, lėktuvus, didinti armijas, stiprinti generalinius štabus ir nušluoti tą žmonijos votį nuo žemės veido. Ne! Ji kvietė: melskitės, darykite atgailą! Ji įspėjo, kad žmonės "neprivalo daugiau įžeidinėti Viešpatį, nes ir taip per daug įžeistas".

Reikia maldų vainikų prie Marijos kojų, kad Rusija atsiverstų, kad pasaulyje būtų atstatyta taika, kad pagaliau ir mūsų tėvynė Lietuva išvystų laisvės rytą.

Marija tai aiškiai pažadėjo, bet ir nedviprasmiškai įspėjo, ko sulauksime, jeigu prašymas bus žmonijos atmestas. Melskitės, darykite atgailą!

AGLUONOS MADONA

PAKELS INDĖLIAM PROCENTUS

KEARNY, N.J.

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Draugija (Schuyler Savings and Loan Association of Kearny, N.J.) nuo š. m. liepos (July) mėn. 1 d. pakels savo taupytojams procentus už indėlius; vietoje dabar mokamų 3 ir trijų ketvirtadalių procentų mokės keturis procentus.

Šis grynai lietuviškas bankas duoda gerom sąlygom paskolas (morgičius) namam įsigyti. Daug lietuvių iš Kearny, Elizabetho, Newarko, Lindeno ir kitų apylinkių pasinaudojo šio banko patarnavimu, įsigijo namelius ir dabar pamažu dalimis moka skolą.

Taupyti čia saugu, nes kiekviena sąskaita yra apdrausta "Federal Savings and Loan Corporation Insurance". Vadinasi, viena šeima gali turėti kelias sąskaitas (vyras, žmona, vaikai), ir visos atskirai valdžios bus apdraustos.

Lietuviai kviečiami atsilankyti į šį mūsų senosios kartos sukurtą banką, susipažinti su jo tvarka, gražiu ir mandagiu patarnavimu. Įsitikinsite, kad tikrai verta naudotis šio banko patarnavimais ir dėti savo atliekamus pinigus. Šis lietuvių bankas, pradėjęs 1924, nuo mažų santaupų, šiandien išaugo į milijonus finansinę įstaigą. (1959 gruodžio 31 turtas 2, 273,193.87). Banko turtas diena dienon auga. Bankas įgyja vis didesnį ir didesnį pasitikėjimą ne tik tarp lietuvių, bet ir tarp svetimtaučių.

Pasistenkime šią lietuvių finansinę įstaigą paremti, dėdami į ją savo santaupas. Tuo būdu stiprinsime jo finansinį pajėgumą ir tuo pačiu įrodysime, kad lietuviai ne blogiau už kitus moka finansus tvarkyti ir organizuotai veikti.

Banko pirmininkas yra žinomas lietuvių veikėjas ir prityręs prekybininkas Julius Paknis, sekretorius Petras Velevas ir iždininkas Juozas Belza.

Informaciniais reikalais kreipkitės į Schuyler Savings and Loan Association of Kearny, N. J., 24 Davis Ave., Kearny, N. J., arba skambinkite telefonu: WYman 1-0001, arba 1-7260.

J. Mėlynis

KAD IR KAS BEATSITIKTŲ, PASILIKSIM IŠTIKIMI

(Atkelta iš 3 p.)

mūsų kalba sukos tik apie bendrus dalykus. Mane klausė, ar tiesa, kad popiežius Jonas XXIII dažnai išvykstąs už Vatikano, ar Romoje kunigai dar nešioja sutaną. Klausė mane, ar aš ką nors žinanti apie Sinodo paskutinius nutarimus, ir jautėsi labai nusivylęs, kai pasakiau, jog aš apie tai nieko nežinau. Prašiau jį dviejų stebūklingų medalikėlių Aušros Vartų Dievo Motinos, bet jis neturėjo. Tačiau man pasakė, kad jei norinti tokį medalikėlį gauti, kitą rytą turiu nueiti į šv. Teresės bažnyčią, kur kunigas, jo sekretorius, man duosiąs: esą mat likę tik keli, kaipo senų laikų palikimai.

Lietuvoje, kaip ir visoje Rusijoje, yra draudžiama bet ką spausdinti, kas tik turi religinį charakterį.

VAIKUS MOKYTI BAŽNYČIOJE DRAUDŽIAMA

Taip toji daugiau kaip 4 mil. katalikų tauta (čia autorė kalba apie lietuvių ir latvių katalikų bendrą skaičių. **Red.**) neturi vadų, liturginėm apeigom vartojami ir reikalingi drabužiai bei indai yra pasenę ir nudėvėti. Man sakė, kai kai kuriose kaimo vietovėse yra tik vienas mišiolas keliom bažnyčiom; kunigai, norėdami laikyti mišias, turi mišiolą pasidalint. Nėra tap pat pamokslams ruoštis literatūros, nėra brevijorių, kunigai net nežino naujų Didžiosios savaitės pakeitimų.

Sunkiausia yra religinio auklėjimo problema. Vienintėlis būdas pamokyti žmones yra pamokslai, ir jie sakomi visada po mišių. Pati pastebėjau, kaip visa bažnyčia pasilikdavo po mišių, ir nė vienas žmogus neišeidavo, kol kunigas baigdavo paskutinius žodžius.

Kunigam draudžiama surinkti vaikus į zakristiją ir čia juos mokyti tikėjimo tiesų ir ruošti prie sakramentų; tik vieni tėvai galėtų tai padaryi.

Bet čia reikia turėti galvoje, jog visose šeimose tiek tėvas, tiek motina, dirba ištisą dieną nuo ryto iki vakaro, vaikai gi dienas praleidžia arba prieglaudose arba mokyklose, kame jų tikėjimas išjuokiamas lyg didžiausi prietarai.

"KVAILI PRIETARAI"

Paviršutiniškam žiūrovui rusai iš tikrųjų gali įkalbėti, kad katalikų tikėjimas jų visiškai nevaržomas: kai kurios bažnyčios atidaros, kunigai gali laikyti mišias ir teikti sakramentus. Kaune net yra kunigų seminarija su 16 vietų (mūsų žiniom, paskutiniu laiku buvo 58 klierikai seminarijoje. **Red.**), bet ir tos dar ne visos pripildytos. "Matai, Tamsta, — man buvo kalbama sovietinės valdžios atstovo — tai yra aiškus ženklas, kad Pabaltijo tautose religinis jausmas yra smarkiai susilpnėjęs". Tačiau jie užsieniečiam nesako, kad

Vilniuje yra katalikų kulto (tikybos) reikalam direktorius, visiškai nuo Maskvos priklausomas, ir kad be jo "Nihil obstat" niekas ne tik negali seminarijoje dėstyti, bet ir joks klierikas ten pakliūti ir ją kunigu baigti.

O tokie leidimai labai ribotai duodami ir tai asmenim, duodantiem pakankamai garantijos politiniu požiūriu; mat Sovietai norėtų, kad jaunieji kunigai, išėję iš seminarijos, labiau būtų susirišę su Maskva kaip su Roma. Ir dėl to jie yra tokie gudrūs. jog savo duodamais leidimais jie gali kontroliuoti visas studijas seminarijose.

(bus daugiau)

VYSK. J. STEPONAVIČIUS Vilniuje.

KINIJA IR INDIJA NIEKO NESUTARĖ

Kom. Kinija min. pirm Chou En-lai išvyko iš Indijos nieko nesutarę dėl sienų. Chou En-lai spaudai pareiškė, kad Kinija esanti priešinga bet kokiai svetimos teritorijos agresijai, o Indijos min. pirm. Nehru pažymėjo, kad Kinija tokią agresiją jau įvykdė. Pereitais metais ji užėmė dalį Indijos teritorijos ir nužudė 12 indų pasienio sargybinių.

Geriausias draugas — su "ulceriu"

Jei reiktų turėti bendradardarbį, tai imčiau su "ulceriu", — pareiškė dr. Pollard San Francisco Amerikos gydytojų kolegijoje; esą jie myli vaikus, šunis, senas ponias ir yra geri darbininkai. Jie energingi žmonės su vidutiniška inteligencija, turi tvirtą valią ir nelengvai pasiduoda gydytojo valiai. Gali būti nelaimingi, bet to nerodo kitiem. Savo problemas nešiojasi savyje, o su kitais geri bendrakalbiai.

Stoughtono žinios

Alfonsas Čėsna dirba N. Carolinos universitete ir ten pakeltas į profesorius. Jis yra gimęs Stoughton, Mass., 1917 lapkričio 20. Jo tėvai — Kleofas Čėsna (Česnulevičius) ir Juzė Volungytė (Volungevičiūtė).

Stoughtone baigė pradžios ir vidurinę mokyklą, pasižymėjo futbolą žaisdamas. Gavęs 500 dol. stipendiją, išvyko į William — Mary kolegiją Virginijoje. Besimokydamas turėjo pamėgimą knibinėti austres. Studijavo jūrų gyvūniją ir 1941 gavo bakalauro laipsnį. Jam buvo pasiūlyta toliau tęsti mokslą Rutgers universitete prie pasaulinio garso mokslininko dr. Turlow Nelson.

Draugų paragintas, jis apsisprendė už šias studijas ir 1943 gavo magistro laipsnį. Savo dizertaciją parašė apie austres, ilgai jas tyrinėjęs pajūryje. Daktaro laipsnį gavo 1949.

Beveik dešimtį metų dirbo New Jersey austrių tyrimo laboratorijoj ir buvo vienas iš mokslininkų, kurie padėjo išgelbėti nykstančias austres Delaware įlankoje. 1948 buvo perkeltas į Morehead City moksliniam darbui, 1955 paskirtas vadovauti William Ellison institutui, o 1959 rudenį pakeltas į profesorius.

ALFONSAS ČESNA

Tomas Stankauskas, šešto skyriaus mokinys, iš Stoughtono istorijos draugijos gavo pagyrimo lapą už geriausią darbą.

Linda Fisher (jos motina Vyšniauskaitė) gavo II-ro laipsnio pagyrimą už piešinį. Ji lanko St. Mary mokyklą. **Mk.**

STEIGIAMOJO SEIMO MINĖJIMAS

CLEVELAND, OHIO

Prieš 40 metų Lietuvos istorijoje atžymėtas pirmasis įvykis, kad visi Lietuvos piliečiai be skirtumo socialinės padėties, tautybės, religijos, slaptu balsavimu išrinko Lietuvos Steigiamąjį seimą, kuris atsikuriančiai valstybei statytų pamatus ir ją apgintų nuo besibraunančių priešų.

Steigiamasis seimas pirmam posėdžiui susirinko 1920 gegužės 15. Dviejų metų laikotarpy atliko milžinišką darbą. Atsikuriančiai Lietuvos valstybei pastatė pamatus, apgynė nuo besibraujančių priešų, išgavo iš didžiųjų valstybių Lietuvos pripažinimą, išrūpino priėmimą į Tautų Sąjungą, sutartimis nustatė Lietuvos sienas, sutvarkė valstybės valdymo aparatą, išleido Lietuvos pinigus — litą, įsteigė universitetą, nusėjo visą kraštą įvairaus tipo mokyklom, įvedė žemės reformą ir priėmė konstituciją, kuri garantavo piliečiam laisvę, lygybę, nuosavybės teisę, saugumą ir vyriausias suverenumo teises sudėjo į tautos rankas.

Mes, kurie po didelių Lietuvai smūgių atsidūrėme laisvame pasaulyje, turime šventą pareigą, nesigailint laiko, darbo, pinigų rūpintis Lietuvos laisvės atgavimu. Todėl Clevelando lietuvių visuomeninių grupių ir bendrinių organizacijų atstovai nutarė:

Steigiamojo seimo 40 metų sukaktį minėti gegužės 15. Šv. Jurgio lietuvių parap. bažnyčioje 10:30 mišios už mirusius seimo atstovus ir tautos darbuotojus. Tuoj po pamaldų (12 val.) šv. Jurgio lietuvių parap. salėje iškilmingas minėjimas. Seimo atstovas K. Žukas skaitys paskaitą. Bus pranešimas, kas atsitiko su Steigiamojo seimo atstovais. Steigiamojo seimo atstovų, esančių laisvajame pasaulyje, atsišaukimas į pasaulio lietuvius. Rezoliucijų priėmimas.

Įėjimas į minėjimą laisvas. Kviečiame lietuvių visuomenę gausiai dalyvauti minėjime ir parodyti susirūpinimą atgavimu laisvės ir nepriklausomybės mūsų tėvynei Lietuvai.

R. Žvirkalnis

Bėga nuo kolchozų

Rytų Vokietiją paliko balandyje daugiau kaip 15,000 ir perbėgo į vakarų Berlyną. Skaičius dvigubai didesnis nei pernai tą patį mėnesį. Priežastis — sustiprintas kolchozinimas.

JUSTAS RUGIENIS — direktorius kulto reikalams.

Užsisakykite Tėvų Pranciškonų leidžiamus laikraščius / žurnalus

DARBININKAS išeina du kartu savaitėje. Prenumerata metams 6.00 dol. Naujiems skaitytojams iki šių metų pabaigos—3.00 dol. Šiems ir 1961 metams—8.00 dol. — 5.00 dol. Adresas: AIDAI, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel.: GLenmore 5-7068.

DARBININKO administracijoje veikia SPAUDOS KIOSKAS. Čia gaunami naujausi lietuviškų knygų leidiniai, maldaknygės bei lietuviškos plokštelės.

DARBININKO spaustuvėje atliekami visi spaudos darbai, spausdinamos knygos, laikraščiai, žurnalai, parengimų programos, bilietai, vestuvių ir kitų parengimų kvietimai ir kt.

Visais reikalais kreiptis:
DARBININKAS, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Telef.: GLenmore 5-7281 arba Glenmore 2-6316

Šv. Pranciškaus VARPELIS — religinės patrijotinės minties mėnesinis žurnalas. Prenumeratos kaina 2.00 dol. metams. Adresas: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Me.

AIDAI — mėnesinis lietuvių literatūros, meno bei visuomeninio mokslo žurnalas. Prenumerata metams 6.00 dol.; Naujiems prenumeratoriams ir moksleiviams

TĖVŲ PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNAS, Kennebunkport Me., kviečia į:

ST. ANTHONY'S HIGH SCHOOL visus lietuvius jaunuolius, baigusius pradžios mokyklą. Mokslas ir pilnas išlaikymas metams 400.00 dol.

VASAROS STOVYKLĄ BERNIUKAMS prie Atlanto vandenyno. Stovykla pradedama liepos 1 d. Pilnas išlaikymas savaitei 25.00 dol.

VASAROS ATOSTOGAS SUAUGUSIEMS geriausia praleisti TT Pranciškonų sodyboje Kennebunkport, Me. Pilnas išlaikymas ir butas vienam asmeniui savaitei — 40.00 dol. Vietas reikia rezervuoti iš anksto.

Visais tais reikalais rašyti — FRANCISCAN MONASTERY, Kennebunkport, Me. Tel.: WOrth 7-2011

JOSEPH ANDRUSIS — TRAVEL AGENCY
—HAVEN REALTY—
KELIONIŲ BIURAS LĖKTUVAIS IR LAIVAIS
Namų pardavimas, Apdraudos, Income Tax užpildymas
Mutual Funds — Pinigų investacijos
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-4477

Tel.: APplegate 7-0349 Sav. V. ZELENIS
BANGA TELEVISION
3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

35 iki 40% NUOLAIDOS 1959 metų vokiškos gamybos radio, HI-FI bei Stereo aparatams. • Dideli atpiginimai Admiral bei RCA televizijoms • Geriausia proga įsigyti Fedders oro vėsintuvą (Air conditioner).

MEMBER CMCP THE CHASE MANHATTAN BANK CHARGE PLAN

Televizijos, Hi-Fi bei vokiškų aparatų taisymas atliekamas kvalifikuoto techniko, pripažinto RCA.

DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak. Pirmadieniais iki 6 val. vak.

Lietuviai naujakūriai Amerikoje

KAN. DR. J. B. KONČIUS

Pasirėmus dviem JAV emigracijos įstatymais (1948-1953), į Ameriką atvyko virš 33,000 lietuvių, įskaitant ir Lietuvos žydus. Emigracija ėjo sklandžiai, nes senieji lietuviai ištiesė brolišką pagalbos ranką naujiem pabėgėliam. Jie parūpino darbo ir buto garantijas. Tos garantijos ėjo per Balfą. Nebūta atsitikimo, kad atvykusieji į Amerikos uostą nebūtų buvę tuojau pasiųsti į numatytą jiem vietą. Jei pasitaikydavo gausi 10-13 žmonių šeima, kurios nebegalėdavo aprūpinti garantijų davėjas, pasikeitus sąlygom, tai Balfas kreipdavosi į lietuvių klebonus. Labiausiai paslaugūs buvo a. a. kun. Antanas Jusevičius iš Omahos, Nebr., kun. dr. A. Deksnys iš St. Louis, prel. Ig. Valančiūnas ir k. Kartais juos pasišaukdavau telefonu, šeimai jau atvykus į uostą. Pamenu, kaip kun. A. Jusevičiaus paprašiau pasirūpinti viena labai gausia šeima. Mielai sutiko ir tą pat dieną užpirko namą tai šeimai įkurdint.

Lietuvių emigracijos eiga buvo taip sklandi, kad Msgr. Swanstrom ir kiti NCWC vadovai laikėBalfą visiem pavyzdžiu. Kitų tautų žmonės dažnai užkliūdavo New Yorke ir čia vargdavo savaitėm ir mėnesiais.

Naujieji emigrantai lietuviai nei Balfui nei kvietėjam nebuvo našta. Kiekvienas stengėsi kuo greičiau savimi pasirūpinti. Daugumas nemokėjo anglų kalbos ir negalėjo dirbti savo profesijoje. Dirbo sunkiausius ir juodžiausius darbus.

Naujakuriai neužmiršo Balfo. Šiandien yra didžiausi Balfo rėmėjai. Daugumas jau labai puikiai įsikūrę, išmoko anglų kalbos, dirba savo profesijose kaip daktarai, inžinieriai, profesoriai, savo srities specialistai. Jie visi jaučia šventą pareigą padėti likusiems Lietuvoje arba ištremtiems į Sibirą.

Neseniai atlankiau vieną naujakurį Kupinską, kuris gyvena Elizabeth, N.J. Jis atvyko į Ameriką 1949 metais. Pradžioje apsigyveno Kearny, N.J. ir abudu su žmona dirbo labai sunkų darbą. Po dviejų metų juodu sutaupė 1,000 dol. ir pradėjo galvoti, ką su tuo pinigu daryti. Su Stakeliūno pagalba nusipirko seną, apleistą kepyklą ir pradėjo kepti lietuvišką duoną. Juodu nebuvo profesionalai kepėjai, bet kepė duoną taip, kaip ji buvo kepama Lietuvoje. Krautuvininkai pradžioje nenorėjo jų keptos duonos pirkti, nes turėjo duonos perteklių iš didžiųjų kepyklų. Kai kurie priimdavo tik iš pasigailėjimo. Žmonėms ta duona patiko, jos pareikalavimas nuolat didėjo. Kupinskai įsigijo naują kepyklą Elizabeth, N.J., modernius pečius, pasisamdė daugiau darbininkų. Šiandien jų kepykloje dirba 15 specialistų kepėjų, 5 sunkvežimiai kasdien duoną išvežioja. Ant jų duonos parašyta Lithuanian Bakery. Toks pat užrašas puošia visus jų sunkvežimius.

Yra ir daugiau gražių pavyzdžių, kaip antai Valiūno — Kazicko eksporto importo bendrovė Neris. Reikia gėrėtis ir didžiuotis, kad dauguma naujų lietuvių emigrantų yra išsilavinę žmonės. Jie išėjo nepriklausomoje Lietuvoje aukštuosius mokslus, o čia atvykę sugebėjo pritaikinti savo žinias naujojo gyvenimo sąlygoms. Jie sudaro garbę ne tik lietuviams, bet net pačiai Amerikai.

Labai didelis skaičius naujų emigrantų lietuvių lankė vietines Amerikos mokyklas, mokėsi kalbos, siekė ir dar šiandien siekia didesnio išsilavinimo. Jie siunčia savo vaikus į aukštąsias mokyklas — kolegijas. Tokiu būdu ne tik sau sukurs šviesų ir laimingą gyvenimą, bet ir paruoš naujus lietuvių kadrus, kurie sėkmingai varys Lietuvos išlaisvinimo darbą. Savo pavyzdžiu ir darbu garsins lietuvių vardą, parems lietuvių kultūrinę veiklą, su pasiaukojimu padės pasilikusiem tremtyje.

FABIJONUI ZARANKAI, atšventusiam 70 metų sukaktį, Patersono lietuvių visuomenės vardu įteikia dovaną M. Šaulienė. Kairėje — Pr. Narvydas. Nuotr. V. Augustino.

FABIJONUI ZARANKAI 70 METŲ AMŽIAUS

PATERSON, N.J.

Balandžio 30 lietuvių klubo salėje buvo pagerbtas geros širdies žmogus, taurus lietuvis **Fabijonas Zaranka**,sulaukęs 70 metų. Į pagerbtuves susirinko apypilnė salė svečių iš vietos, apylinkių ir New Yorko. Mažai kam buvo žinoma, kad ir Jokūbas Stukas, dar tebedegąs įspūdžiais iš Lietuvos, ne tik atvyks pagerbti Fabijoną, bet ir vadovaus visam pokyliui. Jau vien tas faktas, o taip pat, kad atvyko ir New Jersey LB pirm. inž. Vl. Dilis su žmona, bei ateitininkų federacijos gen. sekretorius, Darbininko redaktorius kun. V. Dabušis, rodo, kad Fab. Zaranka yra neeilinis lietuvis. ALR Katalikų Federacijos pirm. A. Masionio ir Balfo direktoriaus A. Rugio dalyvavimas, nors jie vietos žmonės, taip pat turėjo atitinkamos reikšmės.

Įėjus sukaktuvininkui į salę, svečiai atsistoję griausmingai sugiedojo "Ilgiausių metų". Ren gėjos papuošė Fabijoną gėlėmis. M. Šaulienė pradėjo minėjimą. Klebon. kun. J. Kintai atkalbėjus maldą, minėjimo vadovavimą perėmė triukšmingai sutiktas Jokūbas Stukas ir pakvietė visus vaišintis.

Gauta daug sveikinimų. Telegramomis ir laiškais sveikino: sukaktuvininko žmona ir dukterys iš Lietuvos, kun. P. Totoraitis, kun. L. Jankus ir Balfas, Kundrotai, J. Bulota iš Kanados, K. ir M. Klimai, Zarankai (krikštasūnis) iš Detroito, Pociai, Strazdai, Povilaičiai ir k. Žodžiu: Jokūbas Stukas, kun. V. Dabušis (ateitininkų vardu), K. Čižiūnas ir V. Slepakovaitė (vietos ateitininkų kuopos vardu įteikė gėlių puokštę), sukaktuvininko įmonės dalininkai Schneider ir Guliano, LB New Jersey Apygardos pirm. inž. V. Dilis, V. Augustinas — savo ir giminių vardu (vienas Rusijos tremty Karagandoj), A. Šaulys savo ir mamos vardu, ALR Kat. Fed. pirmininkas A. Masionis, vietos LB vicepirm. V. Čižiūnas, Pr. Narvydas iš Brooklyno, Lietuvių Klubo pirm A. Gudonis, Balfo direkt. A. Rugys — įteikė LB ir Balfo ženklus, kun. V. Demikis, Pabaltijo Moterų Klubo pirmininkė I. Keraitienė, A. Masandukas ir k.

Visi sveikintojai pabrėžė, kad sukaktuvininkas čia pagerbiamas kaip ypatingai geros širdies žmogus, savo piniginėmis aukomis remiąs ne tik visas organizacijas, bet ir atskirus reikalingus paramos asmenis. Vasario 16 minėjimų progomis iš atskirų asmenų didžiausioji auka Lietuvos laisvinimui ateina iš sukaktuvininko. Visi linkėjo ilgiausių metų. Dalyvių vardu įteikta gražių dovanų. Gražiai pasišokta, geram orkestrui grojant. Paplota šio minėjimo rengėjam: M. Šaulienei, E. Ulinskienei, P. ir V. Malinauskams, E. ir J. Kontautams, G. ir V. Slepakovams.

Savo žodyje F. Zaranka tarė: "Ačiū visiems už tokią didelę garbę. Matau, kad esate tikri draugai — sesutės ir broliai".

F. Saranka gimė 1890 balandžio 28 Adamiškių vienkiemy, Aluntos valsč., Ukmergės apskr. Į Ameriką atvyko 1912 lapkričio 18 d. — į East Chicagą, Ind. 1921 grįžo į Lietuvą, čia sukūrė šeimą ir 1929 su šeima atvyko vėl į Ameriką. 1932 su šeima sugrįžo į Lietuvą ir 1933 grįžo į Ameriką pats vienas ir apsigyveno Paterson, N.J. 1939 vėl sugrįžo į Lietuvą pas šeimą ir karo išvakarėse grįžo į Ameriką vienas. Ir taip iki šiandien atskirtas nuo šeimos — žmonos ir dviejų dukterų, kurios abi ten ištekėjusios ir viena augina sunų, o kita — dvi dukras. Fabijonas gyvena savo namuose, 272 Lawrence Pl., Paterson, N.J.; greta savo auto dirbtuvės. Jis buvo pirmasis vietos Balfo skyriaus pirmininkas.

(Nukelta į 6 psl.)

PRIE GARBĖS STALO F. Zarankos pagerbime. Nuotr. V. Augustino.

JULIUS KUMPIKAS ELEKTROS MOTORŲ TAISYMAS
119 GRAND ST., BROOKLYN 11, N. Y.
ELEKTROS MOTORAI • VANDENS POMPOS
ORO KOMPRESORIAI • DULKIŲ SIURBLIAI
ELEKTR. VĖSINTUVAI • ELEKTR. GRĄŽTAI
Mėsinių ir saliūnų šaldymo sistemos pilnas aptarnavimas
Papildomas gazas — Sudedami nauji vamzdžiai
Atidara nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 5 iki 8 v. v.,
Šeštadieniais — visą dieną.
Dėl didesnių užsakymų skambinti STerling 9-6534 (po 8 val. vak.)

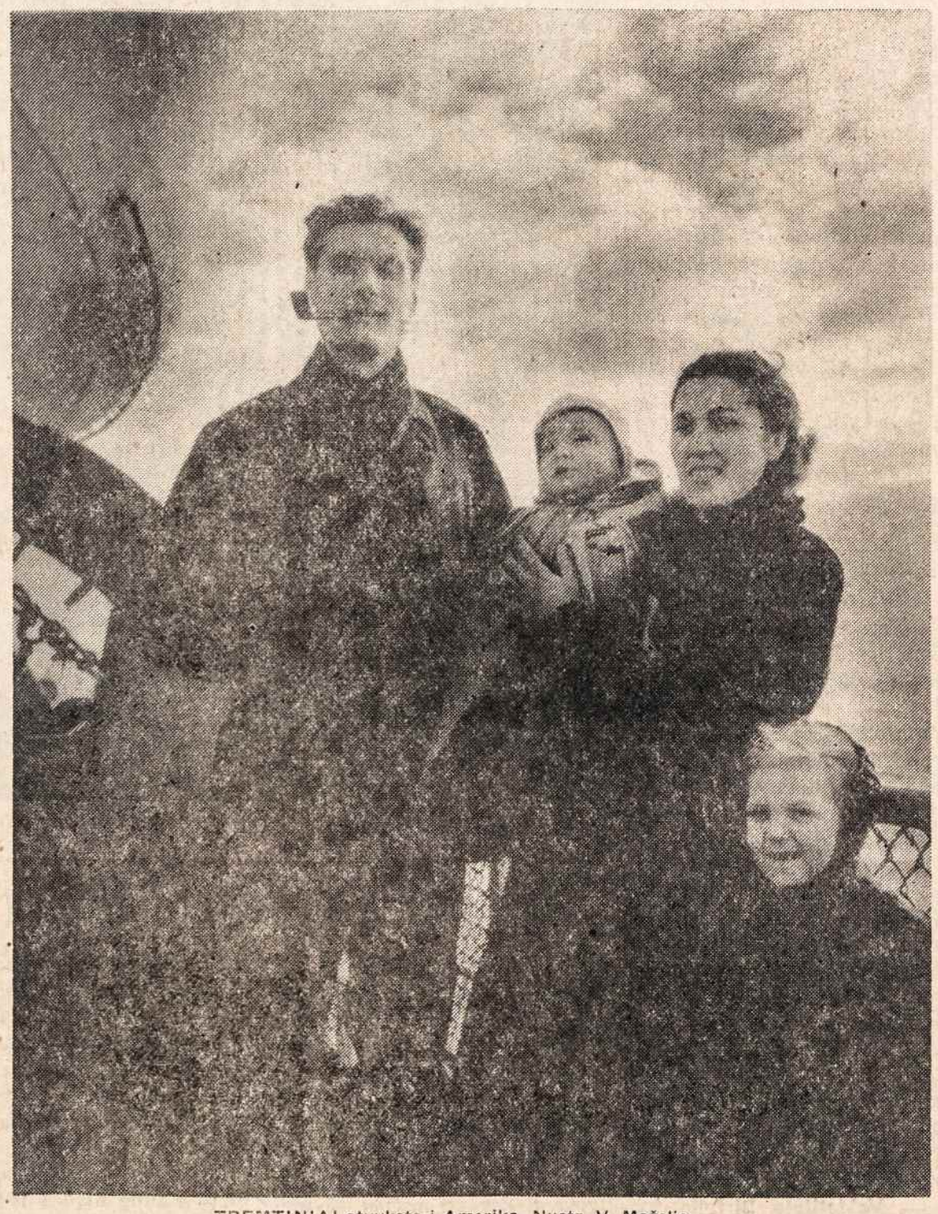

TREMTINIAI atvyksta į Ameriką. Nuotr. V. Maželio.

KONCERTAVO IŠ BOSTONO J. GAIDELIO CHORAS

WORCESTER, MASS.

Gegužės 1 turėjome nepaprastą progą gražiai praleisti laiką, išgirsti dainų koncertą Bostono mišraus choro, vedamo muz. Juliaus Gaidelio. Worcesteryje tai reta kultūrinė programa. Tiesa, čia yra meno mėgėjų ratelio choras, vedamas muz. J. Beinorio, kuris kiekviena proga savo skambiom dainom palinksmina, bet negalima norėti, kad tas vienintelis dainininkų sambūris patenkintų visus kultūrinių pramogų reikalavimus. Todėl kartas nuo karto tenka pasikviesti ir iš kitų kolonijų žymesnius meno vienetus. Anksčiau tai būdavo dažniau, bet pastaruoju metu, lietuviam žiūrovam pasidarius vis daugiau ir daugiau neberangiem lankyti kultūrines pramogas, retai kas drįsta imtis iniciatyvos organizuoti koncertą ar pakviesti dramos grupes, bijodamas turėti nuostolių. Šiuo kartu tos rizikos ėmėsi Bendruomenės valdyba, ypač jos pirmininkas V. Mačys. Koncertas įvyko Aušros Vartų parapijos salėje, kuri specialistų manymu, iš esamų lietuvių patalpų turinti geriausią akustiką. Koncerto programa buvo įvairinama mišraus choro, trio ir sol. Irenos Mickūnienės dainomis. Choras atliko įvairių lietuvių kompozitorių dainas. Ypatingai klausytojai buvo sužavėti Č. Sasnausko "Karvelėliu", J. Gaidelio "Pavasario daina".

Klausytojai labai šiltai sutiko ir solistės Irenos Mickūnienės padainuotas arijas ir trio: I. Mickūnienė, A. Dausienė ir V. Mališauskaitė, padainuotus daugiausia svetimų kompozitorių kūrinius.

Po koncerto Bendruomenės valdybos pirm. V. Mačys padėkojo chorui už visą programą, o mažoji Pumerytė dirigentui įteikė gėlių puokštę.

Maironio darbo salėje buvo surengtas kuklus choristų priėmimas, kurio metu kalbėtojai viena kita mintimi pasidalino patirtais įspūdžiais. Gana įsidėmėtinus žodžius pasakė P. Kaminskas. Jis kalbėjo:

"Choras laikosi koncertais. Jei yra kas kviečia chorą koncertam, tai choro dalyviam yra noro dirbti ir pasišvęsti lietuviškai dainai". Lietuviškai visuomenei reiktų šiuos žodžius geriau įsidėmėti, jei norime, kad mūsų lietuviškos dainos mėgėjai pasišvęstų jos skleidimui mūsų tarpe.

Vaišėmis rūpinosi J. Mikšienė, M. Matusaitienė, L. Staškienė, L. Gorodeckienė, D. Mačienė ir Raudonienė.

Kun. V. Mincevičiaus išleistuvės

Balandžio 30, Keneth Kaneb Stockholmo viešbutyje kun. V. Mincevičiaus išvykimo proga surengė atsisveikinimo pietus ir namuose kokteilį. Į pietus be kitų svečių buvo atvykę prel. K. Vasys, prel. Pr. Juras, kunigai — J. Bakanas, J. Vaitiekūnas, J. Jutkevičius, M. Tamulevičius, J. Steponaitis, A. Jankauskas ir du siriečiai kunigai Vyskupijos kancleris Msgr. Ganos atsiuntė sveikinimą. Vakare pas Vaitekūnus (Watkins) buvo surengta vakarienė, kurioje dalyvavo šeimininkų bičiuliai ir išvykstančio svečio kun. V. Mincevičiaus pažįstami. Vakarienės metu buvo pasakyta keletas kalbų, kuriose iškeltas kun. V. Mincevičiaus didelis darbas ir pasiaukojimas savo tautai.

Worcesterio lietuviai yra dėkingi ponam Vaitekūnam (Watkins) ir jų dukrelei Genovaitei su vyru Keneth Kaneb, kurie sudarė sąlygas kun. V. Mincevičiui atvykti į JAV, ir visą svečiavimosi laiką apsistoti Worcestery. Worcesterio lietuviai turėjo progos išgirsti dvi jo viešas paskaitas — vieną jaunimui, o antrą Vasario 16 šventės metu. Be to, vietos vyskupijos savaitraštyje "The Catholic Free Press" Lietuvos nepriklausomybės minėjimo proga buvo gana ilgas straipsnis iš pasikalbėjimo su kun. V. Mincevičium apie vakarų politiką, Sovietų Rusiją ir dabartinę pavergtos Lietuvos padėtį.

Tikybos pamokom užsibaigus

Gegužės 1 šv. Kazimiero parapijos mokiniai, kurie lanko valdžios vidurines mokyklas, baigė tikybos pamokas. Ta proga parapijos klebonas aukojo mišias ir pasakė pamokslą. Visi moksleiviai ėjo komunijos. Po pamaldų parapijos salėje katalikų jaunimo organizacija (CYC) padedama mamyčių surengė pusryčius, kuriuose dalyvavo ir kiti tikybos dėstytojai — kun. J. Jutkevičius ir kun. M. Tamulevičius.

Vidurinės mokyklos tikybos pamokas lankė 100 mokinių. Pamokos būdavo vieną kartą savaitėje, pirmadieniais 7:30 val vak. Jaunesniųjų grupėje dėstė kun. M. Tamulevičius, o vyresniųjų — kun. J. Jutkevičius.

Šį pavasarį baigia vidurinę mokyklą ir tikybos pamokas šie mokiniai: Elena Anušauskaitė, Albina Burdulytė, Jūratė Pauliukonytė, Aldona Šermukšnytė, Zigmas Šermukšnis, K. Žemaitytė, Irena Starajtė, Albertas Metrikas, Teodoras Pin-

(Nukelta į 6 psl.)

IŠ VISUR

— **Homestead, Pa.** Ona Bolevičienė, motina kun. Ed. Bolevičiaus, mirė ir palaidota iš šv. Petro ir Povilo lietuvių bažnyčios po gedulingų pamaldų švč. Marijos kapinėse. Nuliūdime paliko sūnų kun. Edvardą ir dukterį Oną Stankienę.

— **Antanas ir Dalilė (Valančiūtė) Polikaičiai,** gyv. Yucaipa, Calif., balandžio 10 susilaukė dukrelės Vitos - Reginos.

— **S. Antanaitis,** Vasario 16 gimnazijos mokytojas, rašo tos gimnazijos dešimtmečio istoriją.

— **Ignas Malėnas,** žinomas lietuvis pedagogas, visuomenės veikėjas, keleto vadovėlių autorius, jau trečias mėnuo serga. Gydosi namie Cleveland, Ohio. Paskutiniu laiku dirbo prie senelių prieglaudos Newtown, Pa. statybos. Anksčiau yra statęs Putname seserim koplyčią. Dirbo kaip darbų prižiūrėtojas ir stalius. Susirgo dėl per aukšto kraujo spaudimo.

— **Prel. Ign. Albavičius,** šv. Antano parapijos klebonas, Cicero, Ill., paaukojo Lietuvių Katalikų Kultūros Fondui 100 dol. ALR Katalikų Federacijos iždininkas kun. L. Jankus Federacijos Valdybos vardu jam nuoširdžiai dėkoja.

Pedagoginiam Lituanistikos Institutui per Instituto globos komiteto iždininką tėvą J. Kubilių, S. J., metines stipendijas (po 40 dol.) paskyrė prel. Ignas Albavičius ir Mokytojų Sąjungos Chicagos skyrius; pusmetines stipendijas (po 20 dol.) — Ateitininkų Sendraugių Chicagos skyrius, Vytauto Didžiojo šaulių kuopa, Kunigaikš. Birutės Draugija, Kūrėjų Savanorių sąjunga, Ateitininkių "Giedros" korporacija, Chicago Savings and Loan Assoc. (John Pakel), B. A. Kasakaitis ir dr. V. Tauras. Po 10 dol. aukojo: dr. P. Aglinskas, dr. F. Mažeika, A. Tveras; po 5 dol.: D. Bartkus, T. B. Rymantas, J. Vaineikis, A. Lipskis, K. Musteikis, J. Bacevičius, J. Augustinavičius, J. Monstavičius; mažesnėmis sumomis — J. Vailokaitis, T. Jurčys, dr. P. Belickas, V. Pleirys, A. Balčytis, V. Bačinskas, K. Bružas. Visiem aukotojam, parėmusiem lituanistinį švietimą, Institutas nuoširdžiai dėkoja.

Ieškoma Marija Vainytė, atvykusi į šį kraštą apie 1933- 35 Buvo vedusi, bet vyro pavardė nežinoma. Ieško sesuo Lilija Janauskienė iš Raudėnų km. Kuršėnų rajono, Lietuvoje.

Reikalinga šeimininkė pranciškonų vienuolynui Kennebunkport, Me., vyresnio amžiaus, pastoviam laikui, virėja. Dėl sąlygų kreiptis: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Me.

RĖMĖJŲ ŠVENTĖ PUTNAME

Šių metų gegužės 15 dieną Nekalto Prasidėjimo Seserų vienuolyne įvyks metinė

RĖMĖJŲ ŠVENTĖ
(seimas)

Šventės programa:

11:00 val. šv. Mišios ir pamokslas,
12:00 val. pietūs,
1:30 val. posėdis,
4 val. meninė programa, bendrabučio mergaitės vaidins "Užburta šalis".

Kviečiame visus mūsų bendradarbius ir bičiulius atsilankyti į šią šventę.

Nek. Pr. Marijos Seserys ir Rėmėjų Centro Valdyba

O KO KO?

PRAKTIŠKI PATARIMAI

Kaip laimėti dailininko garsą ir atsidurti tam tikrose institucijose, vadinamose muzėjais

Spaudai suskatus rašyti apie demonstracijas prieš "abstraktinio meno tiraniją" New Yorko muzėjuose, vienas pilietis atsiskubino į N. Y. Herald Tribune su tokiais praktiškais patarimais:

Aš skaičiau susidomėjęs jūsų istoriją apie Daniel Brown, dailininką, kuris piketavo Moderniojo meno muzėjų. Reikia manyti, kad jis norėtų ten pamatyti savo paveikslą. Dabar aš nebuvau tame muzėjuje ir nežinau, kokie ten standartai, bet jeigu jis norėtų tuojau savo paveikslus pakabinti Guggenheimo muzėjuje, tai čia yra paprastos taisyklės, kurių laikydamasis, jis susilauks pasisekimo.

1. Tegul išmatuoja savo garažo duris, nueina ir įsigyja tokio didumo gabalą drobės. Taip pat tegul sykiu nusiperka galoną juodų dažų ir 8 colių šepetį.

2. Tegul pareina namo ir tegul tik nedažo namo ar garažo. Jų vietoje tegul braukia 5 brūkšnius per drobę... du skersai, tris išilgai žemyn ir aukštyn. Jei dažai dribs, tai niekis — juo daugiau, juo bus geriau.

3. Tegul prilipina gabalą leng vai apkramtytos gumos prie drobės. Bet kurioje vietoje.

4. Paveikslui tegul duoda vardą "Juoda — balta", deda į sunkvežimį ir veža Guggenheimui.

Jei ten prašys daugiau tokių veikalų, tai Mr. Brown galėsiąs paimti savo valgomąjį stalą, prilipinti prie jo drobę, perbraukti su pieštuku per ją tris lankus ir pavadinti "Trys arkos".

Jei Mr. Brown abejoja, kad garbė ir garsas galima taip lengvai pelnyti, tegul nueina į Guggenheimo muzėjų ir pats pasižiūri.

Pastaba Jei jau skuba visi su patarimais, tai aš patarčiau pritraukti į bendradarbiavimą ir mano giminės brolius — už gerą lesalą jų nageliai ypač gerai išbraižys abstraktinę grafiką.

ŽV. BePastogis

Worcester, Mass.

(Atkelta iš 5 psl.)

kus, Tomas Gražulis, Kestutis Gedmintas, Jonas Pauliukonis ir Antanas Jurevičius.

Vyresniųjų grupėje už geriausius pažymius laimėjo pirmą vietą Joana Švedaitė, antrą — Albina Burdulytė, trečią — Jūratė Pauliukonytė. Iš berniukų: pirmą — Jonas Adamonis, antrą — Zigmas Šermukšnis. Jaunesniųjų grupėje geriausiai mokėsi Jurgis Ridikas ir Marytė Pauliukonytė.

Uoliausiai tikybos pamokas lankė Elena Anušauskaitė, Joana Švedaitė, Joana Dusevičiūtė, Aldona ir Gema Šermukšnytės.

Sporto Klubo išvyka į New Yorką

Į New Yorką, kur buvo Dešimtosios Žaidynės, buvo išvykęs Sporto Klubas Vytis. Buvo išvykusios dvi komandos: jaunių berniukų ir mergaičių krepšininkai. Jaunių berniukų komandą, kuri laimėjo pirmąją vietą, sudarė: Drąsius Grabauskas, V. Matusaitis, Algis ir Šarūnas Garsiai, Rimvydas Dėdinas, Julius Šermukšnis, Vladas Gedmintas, Andr. Karpavičius ir du bostoniškiai — Valentinas Mockus ir Raimundas Žičkus. Iš mergaičių krepšininkių dalyvavo: A. ir G. Šermukšnytės, R. Gailiūnaitė, D. Palubeckaitė, D. Pridotkaitė, G. Čėsnaitė, S. Staškaitė, I. Štaraitė, G. Grigaliūnaitė, R. Dėdinaitė ir Janice Richard. **Pr.**

— **Vokietijoje** Birželio juodųjų dienų minėjimą lietuviai rengia kartu su latviais ir estais.

— **Jurgis Berunkštis,** ilgametis Darbininko skaitytojas, mirė kovo 15, Gilberton, Pa. Jo Darbininko prenumeratą perėmė jo duktė Margareta Grigus, Gilberton, Pa.

— **Barbora Gailiūnienė ir P. Stukienė,** iš So. Boston, Mass., dalyvavo Darbininko ekskursijoje į Washingtoną, D. C. Paviešėjusios keletą dienų pas M. Adomienę, aplankiusios Darbininko spaustuvę ir pranciškonų vienuolyną, išvyko į So. Boston, Mass.

— **Grandinėlė,** Clevelando tautinių šokių, dainos ir muzikos jauna grupė, birželio 25 dalyvaus jaunimo šventėje Niagaros pusiasalyje. Šventę ruošia to pusiasalio lietuviai vilniečiai.

Kas nori laimės, nesiklausia, kas vakar buvo; kas nori meilės, nesiklausia, ką mergaitė myli, bet stengiasi, kad jį pamiltų. (V. Krėvė).

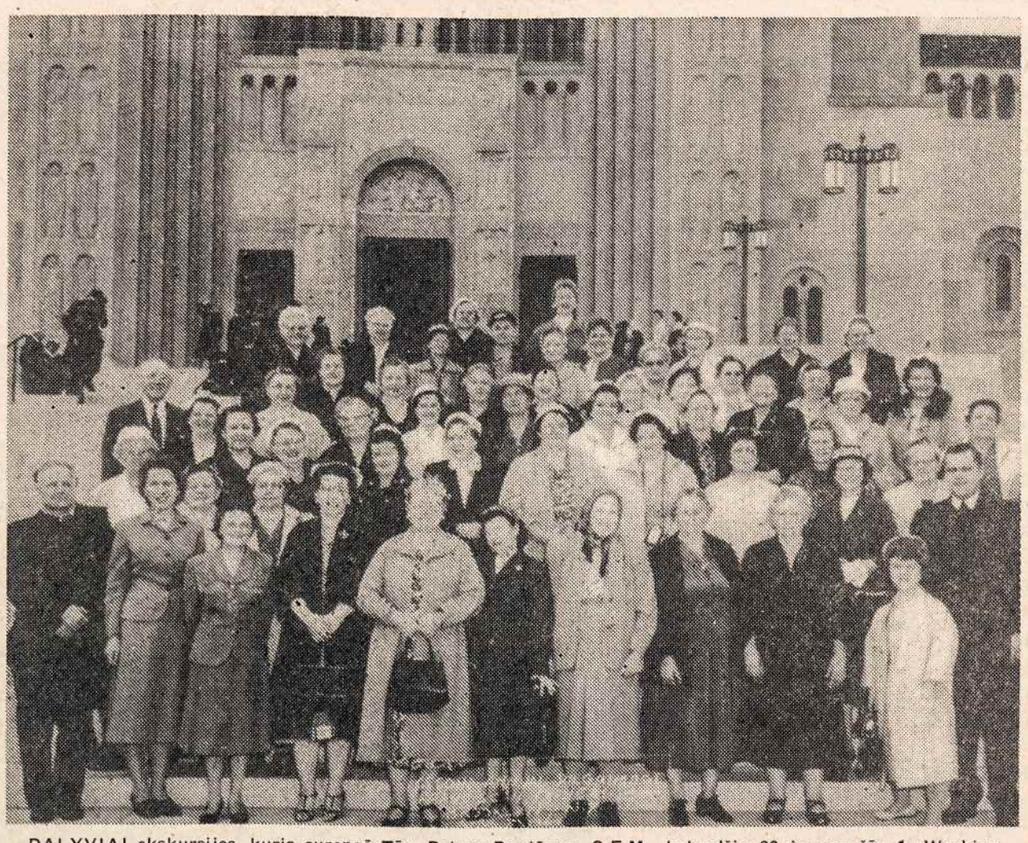

DALYVIAI ekskursijos, kurią surengė Tėv. Petras Baniūnas, O.F.M., balandžio 30 ir gegužės 1. Washington, D. C.

FABIJONUI ZARANKAI 70 METŲ

(Atkelta iš 5 psl.)

Ilgiausių metų Fabijonui! Linkime tau, septynis kartus perplaukusiam Atlantą, greitai perplaukti ir aštuntą kartą, ir vėl laisvoje Lietuvoje, kurią taip mylėjai, susijungti su savo šeima. Kad tai įvyks, mes visi tikim, nes anot tavęs, turėtum gyventi dar ne mažiau 45 metus, kaip tavo senelis, sulaukęs 115 metų.

JOKŪBAS STUKAS APIE LIETUVĄ

F. Zarankos 70 metų amžiaus sukakties dalyviams buvo didelė staigmena Jokūbo Stuko pranešimas apie jo svečiavimąsi Lietuvoje:

— **Prieš 10 dienų** dar buvau Lietuvoje. Pamačiau Lietuvą rusinamą, skurstančią, bet tikinčią — kalbėjo Darbininko 31 Nr. antraštės žodžiais. "Tie, kurie mano, kad su bolševikais galima sugyventi, o tokių yra Patersone, turi eiti pas daktarą pasitikrinti proto, o sąskaitas aš pats apmokėsiu".

— **Mačiau Vilnių ir Kauną** ir pervažiavau daug buvusių kaimų automobiliu kelionėje į Kauną. Nemačiau tų gražiųjų sodybų ir tų puikiųjų pakelės koplytėlių, kuriomis taip daug kartų gėrėjausi ir didžiavausi, kai jos žvelgė į mane iš knygų ir albumų. Teradau vieną koplytėlę pakelėje, bet ir ta pati buvo tuščia — be Rūpintojėlio, tačiau Dievą radau giliai žmonių širdyse. Bažnyčios pilnos. Bažnyčios lūžta, prisigrūdusios besimeldžiančių lietuvių. Daug gražiausių bažnyčių Kaune ir Vilniuje uždaryta. Vienos paverstos muzėjais, sandėliais, o kitos šiaip stūkso užrakintos, išdaužytais langais. Vilniuje ant Gedimino kalno nėra Trijų Kryžių paminklo. Ten pastatyti didžiausi bokštai trukdyti laisvojo pasaulio radiją.

— **Pristatytas palydovas** sekė visur, neapleisdamas nė žingsnio, ir klausėsi pasikalbėjimų. Kaune ėjau į išvietę, ir ten nusekė. Tačiau vidurnaktyje išslinkau iš savo kambario vienas ir kalbėjausi su žmonėm. Anot jų, Lietuvoje dar niekad tokios baudžiavos nebuvo. Dauguma tiki į išsilaisvinimą. Aš ir pats manau, kad tokia policinė valstybė ilgai negali gyventi. Apie 80 procentų Lietuvos mokslus einančio jaunimo yra patriotai ir ištikimi lietuviai. Jie sako: "Mes žinome, kad istorijos ir kiti mokslai yra suklastoti, bet mes jų privalome mokytis. Tačiau, kai taip imame galvoti apie mokslo klastojimus, tai kai kurie iš mūsų pradedam galvoti, kad gal ir matematika suklastota?"

— **Gaila,** mano sutiktieji žmonės nežinojo, kad Amerikoje ir kituose kraštuose veikia Lietuvos atstovybės ir konsulatai, kad dar čia masiškai švenčiama vasario 16, kad daromi žygiai Lietuvą išlaisvinti. Prašė manęs, kad minėtumėm ir melstumės už partizanus. Daug tūkstančių gražiausio Lietuvos jaunimo okupantas budeliškai išžudė. Šaudydavo viešai miestų aikštėse, o sušaudytieji gulėdavo, kol supūdavo: gydytojų perspėjimai, kad atviras lavonų laikymas miestų aikštėse gali sukelti epidemiją, nieko negelbėdavo.

— **Vilnius** tik 40 procentų lietuviškas, lenkiškumo žymių nėra, bet ruskių pilna. Vilniaus radijas kalba daugiausiai rusiškai, o lietuviška programa labai skurdi: kiek kur kiaulė atsivedė paršiukų, kiek kokiam kolchoze išauginta veršiukų, kiek kokia melžėja pamelžė karvių. Vilnius, kaip miestas, daro didelio įspūdžio, bet tai ne okupanto dėka.

— **Kaunas** 90 procentų lietuviškas, bet atrodo skurdžiai: namai apie 20 metų nedažyti, apleisti. Jais niekas nesirūpina, nes jie yra valdžios, o valdžiai svarbu iš jų pajamos, bet ne jiem gerinti išlaidos. Okupantai nemėgsta daryti paverg-tame krašte išlaidų. Buv. Karo muzėjuje tebėra Dariaus ir Girėno kambarys, bet šiaip tai pilna visokių Stalino ir Lenino balvonų. Maskvoje žmonės apsirengę skurdžiau, negu Kaune ar Vilniuje.

— **Lietuva** labai serga. Guli mirties patale. Dauguma pavergtos Lietuvos lietuvių tiki, kad Lietuva mirties išvengs ir išsigelbės. Tikėkime ir mes. Tokia vergija šiame amžiuje ilgai išsilaikyti negali. Aš tikiu į Lietuvos išsilaisvinimą. Tikiu, kad aš ir daug iš jūsų gal netrukus vyksime jau į laisvą Lietuvą — baigė savo pranešimą J. Stukas.

Jurg. Ežerietis

CAMBRIDGE, MASS.

Sekmadienį, balandžio 24, įvyko Lietuvių Klubo metinis banketas. Banketas praėjo labai sėkmingai. Padėkos žodis tenka daug pastangų padėjusiom šeimininkėm — M. Mačiunienei, M. Burokienei, A. Megauskienei, P. Šidlauskienei, jų padėjėjom — K. Janeliūnienei, E. Paliulienei, E. Rollins ir M. Miškinienei. Iš vyrų darbavosi A. Daukantas, L. Virbickas, S. Janeliūnas, P. Paliulis, V. Tamošiūnas ir P. Kirslys. Visiem už didelį pasidarbavimą Klubo nariai taria didelį ačiū.

Anelė Ambrozaitienė

NAUJIENA!

Įsigykite labai papiginta kaina knygas: 13 knygų tik 6.00 doleriai
NAUJASIS TESTAMENTAS — vertė arkivysk. J. Skvireckas
Visų metų LEKCIJOS IR EVANGELIJOS — arkiv. J. Skvireckas
ŠV. ANTANAS PADUVIETIS — Nello Vian. Vertė A. Vaičiulaitis
ŠV. PRANCIŠKUS ASYŽIETIS — T. D. Daveau
ŠV. M. MARIJOS APSIREIŠKIMAS LIURDE — vysk. P. Bučys
POEZIJA — Jurgis Baltrušaitis
VAI LĖKITE DAINOS — kun. J. Dabrila
PRANAŠYSTĖS APIE PASAULIO PABAIGĄ — kun. P. Juras
PRIE VILTIES KRYŽIAUS — Dr. J. Prunskis
VYTIS IR ERELIS — Jonas Kmitas
ŠV. PRANCIŠKAUS PĖDOMIS — T. P. Bizauskas
ŠV. KAZIMIERAS — Viktoras Gidžiūnas, O F M.
KAIP TAPTI JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ PILIEČIU?
Užsakymus siųsti:
VARPELIS — Franciscan Fathers, Kennebunkport, Maine

DOVANOS GIMINĖM
IŠSIUNTIMU REIKALINGA PASIRŪPINTI JAU DABAR!

KĄ *mūsų giminės SSSR, Ukrainoje, Gudijoje, Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Užkarpatėje labiausiai vertina gautam siuntiny ? ? ?*

Be abejo, ATRAIŽAS GEROS, IMPORTUOTOS VILNONĖS MEDŽIAGOS SUKNELEI, KOSTIUMUI, PALTUI.

KUR *galima pirkti vilnones medžiagas dovanom pačiom žemiausiom kainom mieste?*
TIK 3 KRAUTUVĖSE FIRMOS

S. BECKENSTEIN, Inc.
118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525
Cor. DELANCY, N.Y.C.

Parduodama: šilkas, nailonas, satinas, aksomas, pliušas, gobelenas, drobė, medžiagos užuolaidom, antduriam, užvalkalam, baldam ir k.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.

S. Beckenteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

WEISS & KATZ, INC.
187 ORCHARD ST., N. Y. C. GR 7-1130
DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA
DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ
vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
Audiniai yra angliškos ir vietinės vilnos, šilko ir medvilnės
Specialiai žemos kainos tiems, kurie siunčia audinius į užsienį.
Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klijentam. Prašome užeiti ir pasižiūrėti!

REAL ESTATE

IDEAL FOR CATHOLIC INSTITUTION
CONGERS (4 miles from Thruway) 38-acre tract (level, formerly cultivated), between Kings Highway & Hackensack Reservoir, Dutch Colonial; living room, pantry, kitchen, maid's room. Second floor, master bedroom, dressing rm., 5 bedrooms, 2 baths. Guest house (built in 1782), living room, bedroom, bath. — Oil steam heat; 3-car garage, 3 additional buildings. Call ENglewood, N. J. LOwell 9-1580.

In Cutchogue, N.Y. near Catholic institutions Water front Cottage — Year round. Large plot. 2 bedrms., dining room, living room; garage. Walk to Catholic church and shopping area. Asking 15,000. Must be seen. Fred W. Kaelin, Main Street, Cutchogue, N.Y. PEconic 4-6511.

In Catholic Area of JAMESPORT, L.I. N.Y. Restricted Lots Peconic Bay area, next to public beach. Will build to please you. C. C. Patric Jamesport, L. I. N. Y.

In Catholic Area of ISLIP PINES 6 lots, 100x120, improved property. Richmond Ave. corner Gurnsey Rd. Sunrise Hgwy. to Northwood Homes turn left. Moderate prices. ESplanade 6-0063

In Saint Pascal Parish in HOLLIS L. I. N. Y. 6 rooms, 1½ baths, wall to wall carpeting; near stores and bus; 10 minutes walk to St. Pascal H. S. Asking $15,800. HOllis 4-4048.

In Catholic area of GREENE COUNTY, N. Y. All year 'round house, 12 rooms & bath. 30 acres, excellent hunting. Priced for quick sale CLoverdale 3-7744

In Saint Brigid's Parish in WESTBURY L. I. N. Y. Levit Cape Full dormers, kitchen extended, 4 bedrooms, living rm. 27x13, $16,300. EDsewood 4-0038

In Saint John the Baptist Parish in Wading River, L.I. N.Y.—Unusual custom ranch, 3 bedrooms, 2½ baths, laundry room, living room w/fireplace, dining room, 18x10 tiled kitchen w/picture, 30' pine panelled basement area w/fireplace, bar, sink, refrig.; 2-car garage; near new parochial grade & high schools, private beach. Asking $19,990. WAdining River 9-4252.

In Saint Peter and Paul Parish in BROOKLYN, N. Y. 3 Family House Convertible to Four Family Good Location — Asking $7,000 VI 9-2131

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!
Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams. Maišytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo (wholesale) kainomis.
K & K FABRICS
1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.
Telefonas: ELizabeth 4-1711
ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo $9.50 už pilną eilutę

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIEMS IMPORTUOTOS ir VIETINĖS
Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai
Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis
Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą
PAMĖGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI
SUPERIOR PIECE GOODS CORP.
200 ORCHARD STREET NEW YORK 2, N. Y.
Tel.: AL 4-8319

KELIONĖS Į LIETUVĄ
Dabar jūs galite aplankyti savo artimuosius LIETUVOJE
Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus.
Mes parūpiname vizas, sutvarkome rezervacijas ir kt.
Smulkesnioms informacijoms rašykite ar skambinkite daugiausiai patyrusiam kelionių biurui į Rytų Europą
COSMOS TRAVEL BUREAU Inc.
45 W. 45 Str. New York 36, N. Y. • Tel. CIrcle 5-7711

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir į kitus Sov. Sąjungos valdomus kraštus. Garantuotas pristatymas
Muitai ir kiti mokesčiai apmokami čia. Gavėjas NIEKO NEMOKA.
Rašykite arba aplankykite jums artimiausius mūsų skyrius
COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.
• NEW YORK 3, N.Y., 39 - 2nd Avenue — Tel.: AL 4-5456
• BROOKLYN 7, N.Y. 600 Sutter Avenue — Tel.: DI 5-8808
• BROOKLYN 7, N.Y. 1126 - 4th Street — Tel.: FO 3-8569
• PATERSON, N.J., 99 Main Street — Tel.: MU 4-4619
• NEW HAVEN, Conn., 6 Day Street — Tel.: LO 2-1446
• PITTSBURGH, Pa., 1015 E. Carson Street — Tel.: HU 1-2750
• WORCESTER, Mass., 22 Carlstad Street — Tel.: SW 8-2868
• HAMTRAMCK, Mich., 9350 Jos. Campau — Tel.: TR 3-1666
• CLEVELAND, Ohio, 2683 W. 14th Street — Tel.: TO 1-1068
• CHICAGO, Ill., 2222 W. Chicago Avenue, — Tel. BR 8-6966
• SAN FRANCISCO, Cal., 2076 Sutter Street — Tel.: FI 6-1571
• VINELAND, N.J., West Landis Avenue, Greek Orthodox Bldg.
Skyrius atidarytas penktadieniais, šeštadieniais ir sekmadieniais

S & G
buvusi
J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
QUALITY MEAT MARKET
Home-Made Bologna
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
Papigintomis kainomis priimame užsakymus VESTUVĖMS ir POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
We take all orders special price for Weddings and Parties
340 Grand Street, Brooklyn 11, N.Y. — Tel. Stagg 2-4329

NUGAROS SKAUSMAI PRANYKO!
Kentėjau labai didelius skausmus nugaroje, kakle, galvoje pečiuose, rankose, šlaunyse, kojose ir keliuose; jaučiau didelį nervingumą ir kankino nemiga. Meldžiau Dievą pagalbos ir mano maldos buvo išklausytos. Gydytojai chiropraktikai — Manhattan, Bronx, Brooklyno ir Queens klinikose — pašalino visus mano skausmus ir visas problemas. Dabar aš jaučiuosi kaip 18 metų mergaitė. Dėkoju Dievui ir chiropraktikų klinikoms Manhattan, Bronxe ir Brooklyne. Jūs galite rašyti ar skambinti norint smulkesnių informacijų apie tai, kaip man jie padėjo. — Mrs. Frances Randazzo. 625 Manida St., New York City. TU 7-2170.

CHIROPRACTIC CENTER OF MANHATTAN, 152 W. 42nd St. (Cor. B'way—Suite 538A)
CHIROPRACTIC CENTER OF BROOKLYN, 147 Montague St. (Near Borough Hall)
CHIROPRACTIC CENTER OF THE BRONX, 1015 Southern Blvd. (Bet. E. 163rd St. & Westchester Ave.)
CHIROPRACTIC CENTER OF QUEENS & LONG ISLAND 91-02 Sutphin Blvd. (Near Jamaica Station, L. I. R.R.)
Galima KVIESTIS Į NAMUS bet kur ir bet kuriuo laiku. Paskambinkite, parašykite arba aplankykite mus šiandien ir gausite iliustruota spalvuota knygele kurioje nurodyta kaip CHIROPRACTIC CENTERS gali jums padėti. Užsisakyti vizitą skambinkite tel.: DA 8-2660.

dr. J. Januškevičiui

mirus, jo žmonai B. JANUŠKEVIČIENEI, dukterei PAJAUTAI su šeima ir sūnui ALGIRDUI su žmona reiškiame nuoširdžią užuojautą.

E. ir S. KRAUNAIČIAI
ir
K. ir A. JONYNAI

AR ŽINAI, KAD

Vėžys ateina iš oro?

Atsirado naujas kaltininkas dėl vežio ligos ... Sveikatos Tarybos pareigūnas dr. E. Sawicki, patikrinęs orą 103 miestuose, padarė išvadą, kad kai kurių miestų ore labai gausu medžiagos, vadinamos benzpyrene. Jo atsiranda tose vietose, kur deginama ar destiliuojama nafta.

Benzpyrene miesto ore yra iki 16 kartų daugiau nei kaime. Ji veikia kvepavimo organus panašiai kaip cigaretės, kaip 2 ar 3 cigarečių dėžutės.

Kas surūko kasdien po vieną cigarečių dėžutę, prirenka tos kenkiamosios medžiagos savo plaučiuose per metus apie 60 mikrogramų. Kas visai nerūko, bet gyvena pav. Cincinnati, iš oro į plaucius pritraukia apie 79, Detroite apie 120, Nashville 120, Birmingham 150.

Pastebėta, kad benzpyrene sukelia gyvuliam vėžį. Jis įtariamas dėl to ir dėl žmogaus vėžio.

DR. V. VYGANTAS įteikia Ateitininkų Federacijos pereinamą taurę krepšinio nugalėtojui — Waterburio Gintarui. Nuotr. V. Maželio.

ROOM ■ BOARD

ROOM & BOARD
on Staten Island
FOR ELDERLY PEOPLE
$5.00 a Day and Up
Catholics welcome.
Inspection invited — YU 4-0940

HOME AWAY FROM HOME
Will Board Elderly Lady
in fine Catholic home in Flushing, L. I., N. Y. Excellent care - semi-private room - porch. Inspection invited. IN 1-3654

DISPLAY

YOUR WEDDING PORTRAIT
The priceless record of your wedding day. SPECIAL OFFER — 1 hand-painted large size photograph 11 x 14 absolutely free with your album. ERWIN STUDIO 1522 3rd Avenue corner 86th St., N. Y. City AT 9-8669

UŽ $95.00 GARANTUOJAME PARDAVIMĄ AUTOMOBILIO
nereikalaujant jokio specialaus įmokėjimo
Išpardavimui siūloma virš 100 automobilių dviejose vietose:
80-09 Cypress Avenue, Ridgewood
GL 6-1080
ir
1545 Bushwick Avenue, Brooklyn
GL 5-6000
GARET MOTORS, INC.
Skambinkite dėl paskolos

HOME IMPROVEMENTS

NOW IS THE TIME to provide that much needed extra living space. We are Specialists in: Additions - Extensions - Attics - Dormers "you may always be assured of expert craftsmanship at reasonable cost". — Special Consideration given to Religious Institutions.
ROY G. PATTERSON
GENERAL CONTRACTOR
For Free Estimates call YU 7-0354

HELENA RUBINSTEIN

Is very proud indeed
to salute all Mothers,
everywhere on Mother's Day.
May the blessings of God,
the concern of loved ones
and
the buoyancy of good health
be showered on all mothers on
Mother's Day —
and every day.
655 Fifth Avenue
New York City
"The Doorway to Beauty All Ways"

SUMMER RESORTS

EAST SHORES ESTATES
Furnished Summer Cottages for rent, family community, all conveniences. Church on property; use of 1,000 feet sand beach and boat docks. Call Hopatcong 8-0493 or see J. E. Benedict on premises.

Country estates for the summer? Real country living for children? Lots to do. Beautiful pool, sandy beach, boat dock, good fishing; tennis lessons, all sports. Restaurant. Everybody loves it. Lakeside rustic dinette bungalows — ideal. Nearby are summer theater, ridings table, 4 drive-ins. Write today for "new idea", family vacation plan. State needs. Happy Acres. RFD 17, Middlefield, Conn.

"Special Memorial Day Weekend Rate"
PALM INN
East Durham 2, N. Y. Greene, Co.
Tel.: Melrose 4-7408 or 4-7689
(ask operator for Freehold, N. Y.)
EVERYTHING FOR YOUR VACATION PLEASURE!
80 ft. Swimming Pool - Tennis—Badminton - Volleyball—Handball - Baseball—Basketball - Movies—Television - Recreation Room. Special June and September Rates. Heated Rooms and Cottages available, some with private bath. Booklet on request. Mr. & Mrs. John Tarpey, Prop.

ROCK VIEW HOUSE U.S. Highway #206, Montague, N.J. — 5 minutes walk to Catholic church. Tennis - Golf - Swimming - Dancing. Excellent food. Write for brochure "L" or phone Charles or Louise Reinhardt — Montague 3 2263.

CHILDREN BOARDED

In Paris Slope area of Brooklyn
CATHOLIC MOTHER
WILL DAY CARE CHILDREN
Any Age Mon. - Fri.
Reasonable rates; inspection invited
SO 8-9893

in Brooklyn, N. Y.
Avenue X & E 7th Street
Catholic oMther will DAY CARE CHILDREN in private home. Excellent Care and Food. Reasonable prices. Inspection invited. Phone NI 8-8402

CHILD CARE ANY AGE
in Catholic Home
on STATEN ISLAND
Weekly or Monthly
Doctor's References
ELgin 1-7955

CAUNTRY BOARD

CARE FOR ELDERLY PEOPLE DURING THE DAY
in Physicians Residence in Queens
Physician always in attendance
Reasonable
VI 7-7295

MONUMENTS

HOLME'S
QUALITY MONUMENTS
"Every Customer Satisfied"
Write for Free Designs and Prices
19 Finger St., Saugerties, N. Y.
CH 6-8480

Į amžiną atilsį nuėjus

VLADUI BAGDANAVIČIUI

jo dukterims *Onai Strimaitienei, Marijai Juškienei* ir sūnui *Pranui Bagdonavičiui* ir jų šeimoms reiškiame giliausią užuojautą liūdesio prislėgtiems.

ANKUDŲ ŠEIMA

Daktarui PRANUI ir JANEI BAGDAMS,
jų tėveliui ir uošviui

A † A

VLADUI BAGDANAVIČIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Dr. Vaclovas ir Birutė
PAPROCKAI

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYTAUTAS BELECKAS
SAVININKAS
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms, ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

SPECIAL NOTICE TO OUR MANY OUT-OF-TOWN CATHOLIC GROUPS WHO WILL BE SPENDING SOME TIME IN THE NEW YORK - NEW JERSEY, CONN. - PENNSYLVANIA AREAS DURING THE SPRING AND SUMMER MONTHS — VISITING SHRINES - PILGRIMAGES - CATHOLIC SUMMER CAMPS - CATHOLIC SUMMER RESORTS AND CATHOLIC GATHERINGS. — THE FOLLOWING HOTELS AND MOTELS HAVE SPLENDID REPUTATION FOR CLEANLINESS, COMPLETE SERVICES & FRIENDLY HOMELIKE ATMOSPHERE. WE HIGHLY RECOMMEND THEM FOR THE VERY BEST IN HOTEL&MOTEL ACCOMMODATIONS.

CARVILLE'S MOTOR LODGE — 29 WINDSOR LODGE, WILSON, Conn. ALL CONVENIENCES - FINE LOCATION Special Consideration Given to Religious Groupes. JA 5-1461

EBB TIDE MOTEL — Ocean City, New Jersey. On N.J. State Hwy. 52, on the Ocean. New in '58—large, luxuriously furn. air-cond. rms & suites, tile comb. baths, free TV, patio, playground, sun deck. Restaurants near. Rates: $10 S; $16 D; $1 each add. person. Approved AAA and Duncan Hines. Phone Somers Pt. 3220.

THE MILROY MOTEL in Catskill, N.Y., on Rip Van Winkle Bridge, Approach Rts #23, ½ mi. E. of 9-W Hwy., 3 mi. E. of N.Y. State Thruway Exit #21. Ultra modern, tile bath & showers., Cent. heat, air-cond., free TV, lounge, family suites. Special consideration to religious groupes. Rates: $8-$10 S; $10-$12 D. R—Restaurant and Cocktail Lounge adj. Tel. Catskill #2.

SLEEPING GIANT MOTEL New Haven, Conn. (Hamden). 3400 Whitney Ave., Rt. 10, 2½ mi. N. of Exit 61 Wilbur Cross & Merritt Pkwy. Opp. Sleeping Giant State Pk. New, lux. units with TV, phones, ceramic tile baths, central heat & air cond., 24-hr. service, comp. Continental Breakfast. Rates: $8 S; $10-$12 D. Tel. ATwater 8-2805.

PAINTED APRONS Port Jervis, New York. R.D. #2, ½ mi. E. of town on U.S. 6. Inviting court with a hospitable atmosphere. Comfortable units have shower baths, central heat & TV. Playground & picnic area. One mile to Catholic church. Rates: $6-$9 S; $7-$14 D. Phone 4-5151.

SWISS COURT MOTEL Upper Saddle River, N.J. (Allendale) On Rt. 17, 6 mi. N. of Exit 163 Garden State Pkwy, 4 mi. S. of Exit 15 N.Y. State Thruway, 15 mi. to N.Y.C. Unique 20 unit motel, air-cond., TV, tile shwrs. & tubs, Relax-a-Matic beds. Special rates to religious groupes. Rates: $7 S; $8-$10 D; $10-$14 suites. Tel. DAvis 7-2156.

REDWOOD MOTEL in Monticello, N.Y., 104 Broadway, Rt. 17. New deluxe units with central heat, indiv. cont. air-cond., phones & TV air rms., heated pool, room service. An outstanding motor hotel. 41 units—½ mile to Catholic church. Rates: $10 S; $14 D; $16 T. Lower off season. Ph. 5100. R—Restaurant and cocktail lounge on premises.

OAK GROVE CHALET, Motel & Restaurant, Kingston, N.Y. Rt. 3, US Hwy. 9 W., Thruway Exit 19 & 20. (Rt. 3, Box 252, Saugerties). Gateway to Catskills. 22 modern units, nicely appointed; central heat; air-cond., free TV; pets allowed. Rates: $7 S; $8 D. Ph. Federal 8-9888; TWX:19&20.

KNOTTY PINE TOUROTEL in Reading-Lancaster, Penn. (Adamstown). U.S. 222 Hwy. 1½ mi. N. of Pa. Turnpike, Reading Interchange. Central heat, them. controled, TV & phones all rooms, lobby; swim pool. Restaurant and cocktail bar adjoining. Lower off season rates. Rates: $6-$12. Phone Huxley 4-4801

SECAUCUS — New Jersey
ROYAL MOTEL — State Highway #3, Secaucus, N. J. — Every modern Convenience - Fine Location - Special consideration to religious groups UN 7-9600

SECAUCUS, New Jersey
CHRIS ANN MOTOR COURT — U.S. Highway #3, Secaukas, N. J. All Conveniences - Splendid Location. Special Consideration to Religious Groupes. UN 6-3844.

CAVALIER MOTEL & RESTAURANT. Fort Littleton, Penn. On U.S. 522. ¼ mi. S. of turnpike interchange. An attractive new motel with TV, air-cond., central heat & tiled comb. baths. Swim pool being built. Rates: $6 S; $8-$9 D. Ph. McConnellsburg, Pa. HU 5-5671. R—Restaurant on premises. Open 7 a.m. - 9 p.m.

STRATFORD MOTOR COURT — U.S. Highway #46, Totowa, N. J. 66 De Luxe Rooms, Radio, Television, Hot Water Heat, Air Conditioning Near Paterson; 25 Min. to Times Square. Quiet, Comfortable, Convenient Totowa — U.S. Highway No. 46 — CLifford 6-1513 NORTH BERGEN, N. J.

NORTH BERGEN, N. J.
CHRIS ANN MOTEL — 1300 Tonelle Avenue, North Bergen, N.J. All Conveniences - Splendid Location UN 3-8300

The New HOTEL YORK — 7th AVENUE & 36th STREET, N. Y. CITY Two Blocks from Penn. Station. — TRANSIENTS ACCOMMODATED. Special Rates to Religious Groupes LA 4-2640

WEBSTER HOTEL — 40 WEST 45th STREET (Just off 5th Avenue) 150 ROOMS — ALL WITH PRIVATE BATHS — Singles - Doubles. Transients accommodated - Reasonable Rates - Special consideration given to religious groupes. MU 2-4390.

EXCELSIOR HOTEL — 45 WEST 81st STREET, N. Y. CITY TRANSIENTS ACCOMODATED - Reasonable Rates - Centrally located Special Consideration Given to Religious Groupes and Families EN 2-9200

FOURTEEN HOTEL — 14 EAST 60th STREET, N. Y. CITY TRANSIENTS ACCOMODATED — REASONABLE RATES Special Consideration Given to Religious Groupes EL 5-6000

SWAN MOTEL — 311 U.S. Highway #1, Linden, N.J. 7 mi. from Newark Airport, 15 mi. to NYC. located between Exits 135 & 136 Garden State Parkway; bet. Exits 11 & 13 N.J. Turnpike. 75 deluxe rooms with tile baths, TV, radio, air-cond., rad. heat, room phones. Rates $6-8 S $8-12 D HUnter 6-7875

SUNSET HILL MOTEL & GATEWAY RESTAURANT. At Turnpike interchange. TV, phones, cribs, playground. Doctor available. Families & large groups welcome! 24-hr. lobby, restaurant & complete car service. Rates: $7-$9 S; $8-$12 D. REpublic 5-4321. R—Gateway Inn. Breezewood, Penn.

LEBANON, PENN.
PLASTERER HOTEL — NINTH & CHESTNUT STS., Lebanon, Penn. 38 Rooms - All Conveniences - $3.00 Up. Special Rates to Religious Groupes. CHestview 3-1661.

FOUNTAIN'S MOTEL — OCEAN & MORRIS AVES., Long Branch, N. J. 116 Modern Rooms - wall to wall carpet - Tile Batn and Shower. Special Rates to Religious Groups CApitol 2-7200 (N.J.)

WHITE BEAUTY VIEW RESORT — LAKE WALLENPADPACK, PENN. Cottage Accomodations for 200 - Mass on premises four times every Sunday. Accommodations for Honeymooners - Vacationers and sales meetings. Special Rates to religious groupes Hawley 3009 (Pa.)

ARCOLA MOTOR LODGE — State Highway #4, PARAMUS, N. J. HOTEL & MOTEL - Single Units - De Luxe Units & Appartments. Tile Baths, Radios, Wall to wall Carpets, Telephone service in all hotel rooms. Special consideration to religious groupes. HUbbard 7-0200.

In YORK, PENN.
THE YORK TOWNE HOTEL — YORK, Penn. — "One of Pennsylvania's Better Hotels". All Conveniences. Fine Location. Special Consideration given to Religious Groupes. York 8-2831

BRISTOL HOTEL — 129 WEST 48 STREET, N. Y. City; near Radio City Theaters - 5th Avenue Shops - T.V. available - Air Conditioning. Reasonable Rates. Special Consideration given to Religious Groups. CI 7-3600

RESTAURANTS

LUIGI'S RESTAURANT
The Newest and Finest
ITALIAN & AMERICAN CUISINE
362 Broadway, Newburgh, N. Y.
For Reservations call JOhn 1-3103

MAGICIAN'S SERVICE

CAMPBELL THE MAGICIAN
Available For Shows
at Schools, Clubs, Churches and organizations. Transportation cost only. Limited offer. Contact: George Campbell, 235 Jackson St. Hempstead, L. I. N. Y. IV 3-0004

REPUBLIC
Wine & Liquor Store
322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EV 7-2089
Sav. M. ir J. JOKUBAIČIAI
Didelis pasirinkimas
įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitokioms progoms

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co.
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms
Vestuvėms ir pokyliams tortai
Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav.
36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N.Y.
Telefonas: STagg 2-5938

WHITE HORSE TAVERN
baras - restoranas
PRANAS BRUČAS, savininkas
86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. VIrginia 6-9519
Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviam
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

PAUL'S RESTAURANT
LIQUORS — BEER — WINES
SKANŪS LIETUVIŠKI UŽKANDŽIAI
Šeštadieniais, sekmadieniais
Griežia J. Mortotaičio lietuviškas orkestras
Sav. P. VIŠNIAUSKAS
31 Spring St., New Britain, Conn. Tel. BA 3-9771

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: VIrginia 3-3544

ROMAN FUNERAL CHAPEL
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
CHARLES J. RAMANAUSKAS
1113 Mt. Vernon St. Philadelphia 23, Pa.
POplar 5-4110

KARLONAS
FUNERAL HOME
280 Chesnut Street New Britain, Conn.
Tel. BA 9-1181

CARROL FUNERAL HOME, Inc.
PETRAS KARALIUS, savininkas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS IR BALZAMUOTOJAS
74 Providence Street
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME
Joseph J. & Johanna H. Dirsa
51 PROVIDENCE STREET
WORCESTER 4, MASS.
PLeasant 4-3501 PLeasant 4-3865

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS, jaunas ir puikus lietuvis — naujose patalpose —
SKAUSMO VALANDOJE SUTEIKIA PUIKŲ PATARNAVIMĄ
Edward A. Zigas FUNERAL HOME
540 East St., New Britain, Conn.
Tel.: BA 9-2242 — 9-9336
Aptarnauja NEW BRITAIN, WATERBURY ir HARTFORD, Conn

Norite geros—meniškos fotografijos
portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų, estuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją?
Jums geromis sąlygomis padarys
VYT. MAŽELIS
gyv. 422 Menahan St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Balfas balandžio mėn. išsiuntė daugiau kaip 200 vaistų siuntinukų į Lietuvą, Sibirą ir kitus kraštus. Vaistų siuntimui, kaip buvo bijota, ypatingų kliūčių nedaroma. Pora siuntinukų grįžo su užrašu: "Uždrausta įteikti". Keli kiti siuntinukai grįžo, nes gavėjai nepajėgė įrodyti, kad tie vaistai jiems yra tikrai reikalingi.

"Baltaragio Malūnas" plokštelėse jau baigiamas išparduoti. Mažos jų atsargos dar yra Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Albumas su dviem ilgo grojimo plokštelėmis kainuoja su persiuntimu 10 dol.

Vasaros atostogos prie Atlanto. Geriausiai atostogauti atostogų šalyje Kennebunkport, Maine. Pranciškonų vienuolynas priima pavienius asmenis ir šeimas. Šiemet papigintos kainos. Atostogavimo sezonas prasideda liepos 1 ir baigiasi rugsėjo 1. Daugelio metų praktika rodo, kad tūkstančiai grįžta pailsėję žavioje Maino gamtoje ir gaivinančioje jūroje. Šiemet galėtumėt ir jūs būti jų tarpe. Dėl informacijų kreiptis: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Me. Tel.: Worth 7-2011.

Lake Hotel, Asbury Park, N. J., didysis atidarymas įvyksta gegužės 28. Programą išpildys aktorius Vitalis Žukauskas ir akordeonistas Charles Daubaras. Po to bus vaišės ir šokiai griežiant puikiam orkestrui.

Tėv. Juvenalis Liauba, O. F. M., gegužės 15 aukos mišias ir pasakys pamokslą Nekalto Prasidėjimo Seselių Rėmėjų metiniame seime Putnam, Conn.

Berniukų stovykla gražiausiame atostogų krašte Kennebunkport, Me., pas tėvus pranciškonus. Stovykla prasideda liepos 1 ir baigiasi liepos 29. Norintieji gali pasilikti ir ilgiau. Berniukai priimami nuo 7 iki 15 metų. Stovyklos vadovybė užtikrina kiekvienam fizinį, dvasinį ir tautinį atsigaivinimą. Dėl informacijų rašyti: Franciscan Monastery, Kennebunkport, Me., tel. Worth 7-2011.

Išnuomojamas penkių kambarių butas su šildymu. Pageidaujama suaugusių šeima. Skambinti HY 1-5290.

MAIRONIO šeštadieninės mokyklos tautinių šokių grupė, vadovaujama Jadvygos Matulaitienės. Tautinių šokių šventė bus gegužės 15. Nuotr. V. Maželio.

Gegužės 1 šūkiai teorijoj ir praktikoj

Apie darbo žmogaus padėtį pramonės įsigalėjimo laikais ir pastangas jo būklei pagerinti kalbėjo dr. O. Labanauskaitė praeitą sekmadienį **šv. Juozapo Darbininko** šventės pirmame minėjime, kurį rengė ALR Kat. Federacijos New Yorke - New Jersey Apskrities Valdyba Apreiškimo parap. salėje Brooklyne. Ten pat vaizdžiai ir jautriai savo įspūdžius iš jo atsilankymo Vilniuje ir Kaune papasakojo J. Stukas, Lietuvos Atsiminimų radijo valandėlės vedėjas. Ši šventė įvesta tik prieš keletą metų pabrėžti ypatingam bažnyčios susirūpinimui teisingų socialinių santykių įgyvendinimu.

Dr. Ona Labanauskaitė nušvietė be galo sunkią pramonės darbininkų padėtį, vyraujant ekonominio liberalizmo mokslui, neleidusiam valstybei daryti nieko darbininkų būklei pagerinti. Kaip reakcija prieš tą padėtį atėjo marksistinis socializmas, skelbęs žūtbūtinę kovą tarp darbo ir kapitalo, tarp darbininko ir pramonininko. Šis mokslas bandomas įgyvendinti komunistiniuose kraštuose, padarius darbo žmogų visagalės valstybės visišku vergu. Bažnyčios socialinės pažiūros yra išdėstytos popiežių enciklikose, o praktiškai siekiama įgyvendinti visur, kur tik katalikai turi įtakos valstybės reikalų tvarkymui. Bažnyčios šiam mokslui skleisti ir propaguoti yra įvesta šv. Juozapo Darbininko šventė, kaip tik tą dieną, kurią buvo marksistai pasirinkę klasių kovos ir neapykantos pademonstravimo diena.

Prie paskaitos išvedžiojimų labai derinosi **Jokūbo Stuko** praktiški pastebėjimai iš komunizmo vergiją nešančios Lietuvos. Šie įspūdžiai ypatingi dar ir tuo, kad tai šiame krašte gimusio ir visa energija kovojančio už Lietuvos laisvę ir lietuviškumą pirmoji patirtis jo tėvų žemėje, deja, okupanto pavergtoje. Malonu pabrėžti, kad jis ir nepalankiausiom sąlygom sugebėjo daug ką pamatyti, išgirsti ir patirti. Ir visa tai, jo paties žodžiais, jo pasiryžimą kovoti už Lietuvos laisvę dar labiau sustiprino. Tarp kitko J. Stukas pareiškė, kad Vilnius žymiai surusintas, Kaunas labai apleistas, neapykanta rusams stipri, gi pasitikėjimas Vakarais po partizanų sunaikinimo žymiai susilpnėjęs. Dabartinėm sąlygom patarė nuo kelionių į Lietuvą susilaikyti.

Tarp paskaitų **Vladas Baltrušaitis** su giliu įsijautimu paskaitė du progai atitinkamus eilėraščius. Minėjimą pradėjo ir pravedė apskr. pirm. St. Lukas. Maldą į šv. Juozapą paskaitė ir šventės prasmę nusakė **kun. A. Račkauskas.** Minėjimas baigtas Lietuvos himnu.

S. D.

WAGNER THEATER
110 Wyckoff Ave., prie DeKalb Ave.
Brooklyn-Ridgewood; tel. VA 1-2613
Kasa atidara: Penktadieniais 6 val. p.p.
Šeštadieniais iki filmos pabaigos.
Trečiadieniais — 12 val. dienos
Penktadienį, gegužės 13 iki —
Trečiadienio, gegužės 18, 1960
Meilės drama iš Tolimųjų Rytų
"GELIEBTE CORINNA"
Vaidina: Eliz. Mueller - H. Soenher - H. Schroth Inkijinoff - A. Rosar ir k.
Priedinė filma:
"Die Herrin vom Salzerhof"
Be to, naujausia Vokietijos įvykių savaitinė apžvalga

PAGERBĖ JONĄ KASMAUSKĄ

Balandžio 29 Bostono lietuviam skautam buvo graži ir maloni diena, kuri davė progą išreikšti viešą padėką ilgamečiui veikėjui, lietuvybės puoselėtojui ir skautų rėmėjui Jonui Kasmauskui už sudarytas galimybes lietuviškam atžalynui auklėtis ir veikti savam būkle. Jo pastangom Bostono skautam buvo įgytos patalpos, išmargintos tautiniais bei istoriniais ornamentais. Padėka buvo išreikšta specialiai surengtoje pagerbimo arbatėlėje, įteikiant skautų rėmėjų ordiną "Už nuopelnus". Arbatėlėje dalyvavo skautų tėveliai, bičiuliai, organizacijų atstovai ir gražus būrelis uniformuotų skautų ir skaučių.

Pagerbimo susirinkimą atidarė tunt. M. Subatkevičius, pakvietęs dvasios vadą kun. J. Klimą sukalbėti maldą. Tolimesnę programos dalį vedė ilgametis skautų veikėjas Apolinaras Treinys. Svečiam užkandus, kalbą pasakė Algis Banevičius, kuris iškėlė Jono Kasmausko, kaip lietuvio veikėjo ir jaunimo veiklos globėjo nuopelnus Lietuvai, ir ragino jaunimą pasekti jo pavyzdžiu. Ordiną, kaip padėkos simbolį, įteikė tuntininkas M. Subatkevičius. Sveikino skaučių tuntininkė Ona Mučinskienė, skautų tarybos pirm. V. Čepas, Tautininkų Sąjungos skyriaus pirm. A. Matjoška ir rašytojas St. Santvaras. J. Kasmauskas savo kalboje pareiškė, kad jis ir toliau dirbs, kol jam dar bus leista gyventi šioje žemėje, atiduodamas savo jėgas tautos gerovei ir lietuviškam jaunimui. Kvietė jaunimą ir jo vadovus visur ir visada laikytis lietuviškumo ir veržtis į amerikiečių visuomenės viršūnes, kad būtų galima plačiau garsinti Lietuvos vardą. Nuoširdžiai dėkojo vadovam ir skautam už jo pagerbimą.

Antrąją pagerbimo dalį išpildė skautai ir skautės. G. Karosas, akomponuojant jo sesutei G. Karosaitei, pagrojo smuiku. U. Kubilius paskaitė keletą eilėraščių, o Dačinskaitė paskambino pianinu. Pobūvis praėjo pakilioje ir jaukioje nuotaikoje.

A † A
KAROLIUI PREKERIUI
mirus,
ELENAI PREKERIENEI ir jų sūnui ALGIMANTUI su šeima gilaus liūdesio valandoje nuoširdžią užuojautą reiškia
ANTANAS DIČMONAS

Ateitininkų Sendraugių Sąjungos New Yorko skyriaus nariams: dr. Pranui Bagdanavičiui, Onai Strimaitienei, Marijai Juškienei ir jų šeimoms,
jų tėveliui, uošviui ir seneliui
A † A
VLADUI BAGDANAVIČIUI
mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškia
ASS New Yorko Skyriaus Valdyba

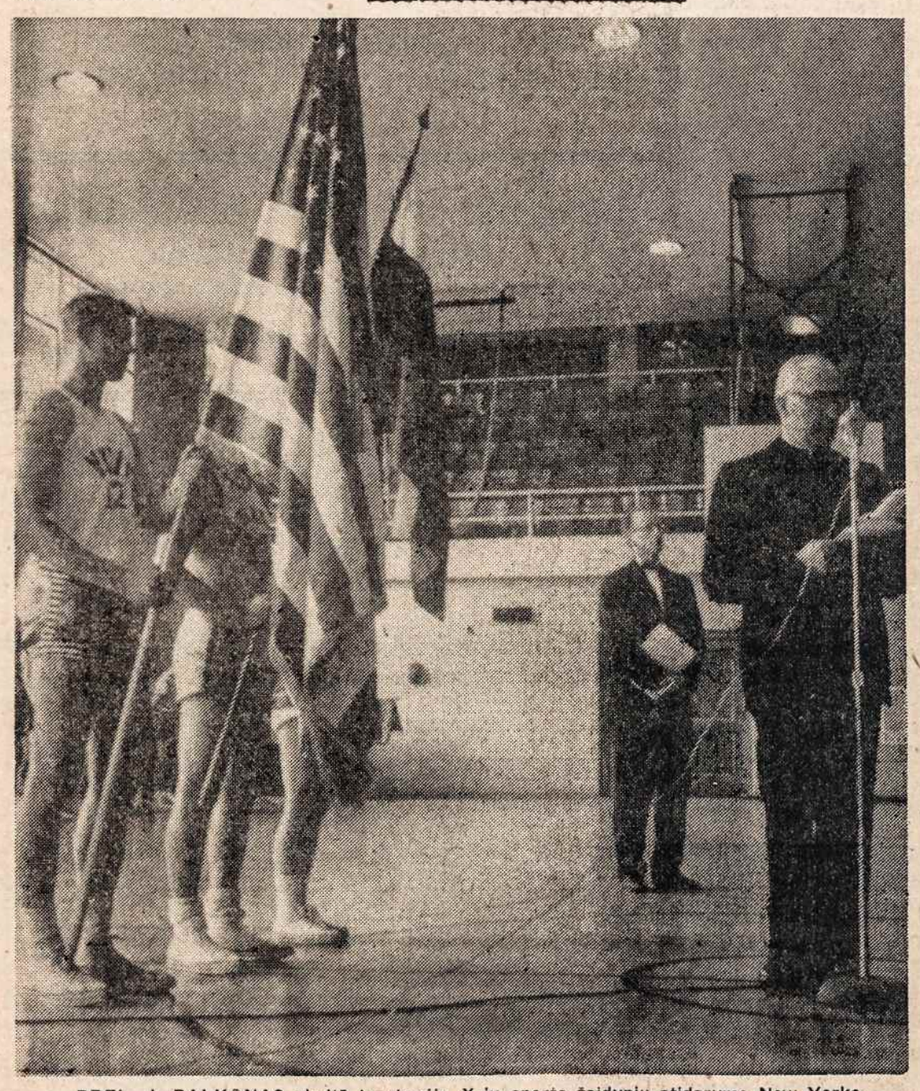

PREL. J. BALKŪNAS skaitė invokacija X-jų sporto žaidynių atidaryme New Yorke.
Nuotr. V. Maželio

BOSTONO ŽINIOS

Maldos ir atgailos diena. Jau devyni metai kaip gegužės 13 švenčiame viso pasaulio lietuvių Maldos ir Atgailos Dieną už Lietuvos laisvę ir nusidėjėlių atsivertimą. 1951 gegužės 13 Lietuvos vyskupai paaukojo visą mūsų tautą Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Šv. Petro parapijos bažnyčioje šiemet ši šventė bus paminėta gegužės 15. Mišios 10 val. Pamokslą sakys Mėlynosios Armijos dvasios vadas kun. A. Kontautas. Po mišių prie išstatyto Švč. Sakramento pasiaukojimas Švč. Jėzaus ir Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Gegužės 13, penktadienį, 7 val., šv. mišios už Lietuvos laisvę, o gegužinių pamaldų metu pasiaukojimas Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Kviečiami visi Lietuviai, ypač jaunimas, kuo gausiau dalyvauti visose šia proga ruošiamose pamaldose.

Skaučių rytinio rajono sąskrydis buvo Atvelykyje, balandžio 23-24, New Yorke Dalyvavo vyresnės skautės, kandidatės ir vadovės. Taip pat dalyvavo Seserijos vyr. skautininkė Lidija Čepienė iš Bostono ir Brolijos dvasios vadas kun. J. Pakalniškis iš Brooklyno. Suvažiavimą atidarė rytinio rajono vadeivė skaut. Aldona Labuckaitė. Sugiedojus himną, prasidėjo skautiškos veiklos darbai. Iš Clevelando atvykusi skaut. Aldona Augustinavičienė skaitė paskaitą apie jaunystę. Šeštadienio vakare Neringos tunto skautės surengė Atvelykio šokius. Trumpoje programėlėje gražiai pasirodė paukštytės, suvaidinusios "Kiškio dukreles" pagal V. Šimkaus eilėraštį. Kostiumus pasiuvo B. Kidolienė Suvažiavimo metu maistą paruošė Kidolienė, Klivečkienė ir Rimavičienė, kurioms skautės yra dėkingos.

Žaliuojančiuose ir žydinčiuose Catskill kalnuose
DRUSKONIE HALL
vasarvietė jau priima svečius savaitgaliams ir ilgesniam laikui. Priimami užsakymai Memorial Day savaitgaliui ir vasaros sezonui. Rašyti:
Mrs. S. Kraunaitis, Andes, N.Y.
Tel. Andes (Endis) N. Y. 2781

Prieinamiausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą iš ONOS IVAŠKIENĖS
BALDŲ KRAUTUVĖS
galima gauti butui moderniški baldai, įvairios lempos, vaikam lovutės, virtuvės reikmenys ir k.
LITHUANIAN FURNITURE CO.
366 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.
Off. Tel.: AN 8-4618
Res.: AN 8-5961
Krautuvėje galima gauti DARBININKĄ, pratęsti prenumeratą arba užsisakyti naujai.

VAITKUS FUNERAL HOME
197 WEBSTER Ave.
PRANAS WAITKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
ir BALSAMUOTOJAS
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šermenims dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostono kolonijas žemiausiomis kainomis. Kainos tos pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

NEW YORK
Wm. J. Drake (Dragunas)
LIETUVIS ADVOKATAS
84-14 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN 21, N. Y.
(Forest Parkway stotis)
Tel. HIckory 1-5220
Rez. JAmaica 6-7272

Since 1889
OUR ONLY STORE
We Deliver Anywhere
We Telegraph Flowers Anywhere
Weddings & Funerals our specialty
LASKAS FLOWERS
"FLOWERS FOR EVERY OCCASION"
270 BROADWAY
BROOKLYN 11, N. Y.
Phone: EVergreen 4-8859
7281

LAIDOJIMO DIREKTORIAI
Tel. EVergreen 7-4335
Stephen Aromiskis
(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNIŠKA KOPLYČIA
423 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043
Matthew P. Ballas
(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Directorius
ALB. BALTRŪNAS - BALTON — Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770
Joseph Garszva
GRABORIUS BALSAMUOTOJAS
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS - Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
Koplyčios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. VIrginia 7-4499

Stephen Bredes, Jr.
ADVOKATAS
37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

A. ANDRIUŠKEVIČIUS
LAIKRODININKAS - JUVELYRAS
Auksas, Sidabras, Deimantai
Laikrodžiai
485 GRAND STREET
Brooklyn 11, N.Y. EV 4-2318

NEPAPRASTAS ĮVYKIS NEW YORKE!
J. MATULAITIENĖS vadovaujama New Yorko Tautinių Šokių Grupė savo 10 metų darbo sukakčiai paminėti
GEGUŽĖS 15
RUOŠIA DIDELĘ
TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ
Programoje:
1. NEW YORKO TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ,
2. NEW JERSEY "RŪTOS" ANSAMBLIO TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ,
3. LIETUVOS VYČIŲ 41 KUOPOS TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ,
4. MAIRONIO ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS MOKINIAI.
Masiniai šokiai bus išpildomi salėje
PROGRAMOJE DALYVAUJA 150 TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠOKĖJŲ
Vieta: Schwaben Hall, 474 Knickerbocker Ave., Brooklyn, N. Y. (prie Myrtle Ave.)
Bilietai: Suaugusiems $2.00; Vaikams ir moksleiviams $1.00
Pradžia: 5 val. vakaro. Šokiams groja: R. Butrimo orkestras
Savo atsilankymu paremsite lietuvišką jaunimą!